VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL V. Nr. 2 FEBRUARIE 1938

Sus: EFECTUL COMEDIEI – Jos: EFECTUL DRAMEI

Anul V Cluj, Februarie 1938 Nr. 2

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

UN FENOMEN LITERAR

ECLIPSA NUVELEI

de DINU PAJURĂ

O curiositate profesională m'a făcut să particip acum trei ani la un examen de bacalaureat. Era la rând literatura română. Profesorul de specialitate, un bătrâior simpatic, își învălui candidații într'o privire părintească. Apoi, potrivindu-și ochelarii pe șeaua nasului și așezându-se mai cu temeiu pe scaun, își îndreptă vorba către primul candidat.

– Numește-mi, tinere, câțiva nuveliști români contimporani.

Tinărul schiță o mișcare ca de porneală, se opinti discret, înghiți în sec, apoi – plecându-și capul spre pământ – după o scurtă meditare zise:

– Costache Negruzzi.

– Costache Negruzzi este nuvelist, dragul meu, dar nu e contimporan. Eu înțeleg să-mi numești vr'un nuvelist de astăzi. Costache Negruzzi a trecut de mult în lumea drepților. N'a apucat, bietul, să vadă cu ochii România mare. Măcar ar fi fost vrednic să se bucure de-această minune.

N. Grigorescu: Țărancă din Muscel

Candidatul aprobă supus; făcu o mișcare nervoasă, de ciudă că n'a ...reținut cu destulă precizie întrebarea profesorului, apoi – senin și triumfător:

– Liviu Rebreanu!

– Mda, Liviu Rebreanu e contimporan dar nu e numai nuvelist. Dumnealui va trece în istoria literaturii române mai mult ca romancier. Cel puțin asta-i părerea mea.

– Da, domnule profesor, el a scris romanele „Ion“ și „Pădurea spânzuraților“.

– Ei, vezi...

După o scurtă încruntare, că nu brodise răspunsul nici a doua oară, văzând blândețea și înțelegerea profesorului, elevul se 'nsenină. Făcu o nouă pauză, un nou efort de memorie și-apoi – nu fără o oarecare ezitare – rosti:

– Brătescu Alexandru Voinești...

– Într'adevăr Ioan Alexandru Brătescu-Voinești este și nuvelist și contimporan. Și totuși nu e dintre numele pe cari le aștept. Fiindcă dumnealui a scris nuvele, dar de mult... tocmai înainte de răsboiu. Acum scrie tot așa de frumos ca și atunci, dar scrie altceva, nu nuvele: se războiește cu Jidovii, prin gazete. Și bine face, pentrucă... dar asta nu ne interesează aici.

Tânărul îngălbeni. Nu mai știa cum s'o ia din loc. Din fericire profesorul, după o scurtă pauză, continuă:

– Nu mă mir că n'o prea brodești cu răspunsul. Căci nuveliștii români contimporani sunt așa de puțini, că trebue să-i cauți cu lumânarea prin reviste. Par'că le-a pierit sămânța. Sau par'că nuvela ar fi un gen literar de-a doua mână. Par'că a scrie nuvele ar fi o îndeletnicire literară minoră. Și nu e. Căci într'o nuvelă de câteva pagini poți concentra mai multă

viaţă, mai multă poezie, mai multă artă decât în zeci sau sute de pagini de-ale unui roman lăbărţat. Fireşte, când ai talent, când nu-ţi lipseşte inspiraţia şi când nu te supui ispitei deşarte de a scoate în fiecare lună un volum.

Costache Negruzzi şi Caragiale şi Delavrancea şi Vlahuţă şi alţii ca ei n'au fost romancieri. Au fost „numai“ nuvelişti. Cu toate acestea ei *rămân* în literatura noastră. Desigur, dacă ar fi fost conduşi de criteriile atâtor „romancieri“ de astăzi, cari potopesc cu volumele lor vitrinele librăriilor, ar fi putut scrie şi ei romane. N'aveau decât să-şi întindă nuvelele cum întinzi o armonică, să le dilueze până la lungimea îndătinată a romanelor — şi treaba era gata. Iar dacă printre pagini ar mai fi strecurat şi câteva scene mai deochiate, succesul lor ar fi fost pe deplin asigurat. Poatecă ar fi ajuns chiar oameni înstăriţi prin tirajul romanelor lor. Fiindcă azi aşa fac cei mai mulţi „romancieri“ (cei fără de ghilimele sunt aşa de puţini!). Fac nuvele lungite până la leşin şi le zic romane. Fac dintr'un blid de supă bună un castron de zamă proastă. Şi — ca să-i dea gust — aruncă 'n ea uneori câteva boabe de piper.

Vezi, dragul meu, treaba asta o fi ea iconomică, dar nu mai e treabă de artist, ci de neguţător.

Grădinarii iscusiţi cari îngrijesc cu pricepere şi pasiune marile parcuri, cultivă şi admiră cu tot atâta pasiune florile singuratice şi grădiniţele smerite 'n proporţii. La fel, romancierii veritabili scriu şi nuvele. Dovadă — la noi, între alţii, acel mare meşter al cuvântului românesc şi acel iscusit cercetător al sufletului omenesc care este Victor Ion Popa, sau — dacă mai vreai o pildă — dovadă Victor Papilian, distinsul literat care — lucru rar — este şi un savant în specialitatea ştienţifică pe care-o propovedueşte de pe catedra sa universitară. Doi Victori — tot atât de ...victorioşi în genul romanului, ca şi 'n al nuvelei româneşti.

*

Profesorul se opri, îşi şterse sudoarea de pe frunte şi trecu la examinarea candidatului următor. Nu ştiu dacă primul candidat a trecut sau nu examenul la literatura română. Ceea ce ştiu e, că profesorul ţinuse, fără să-şi dea seama, o foarte bună lecţie. Vorbise cu căldură, cum îi şade bine totdeauna unui profesor. Vorbise despre nuvela română contimporană care nu se mai scrie decât foarte rar, fiindcă după cum Românul se năştea odată poet, astăzi se vede că se naşte romancier...

IZBĂVIREA NOASTRĂ

BISERICA NEAMULUI

de Pr. IOAN GORON

Istoria neamului românesc e cea mai clasică dovadă de valoarea mântuitoare a ortodoxiei. Istoricii sunt unanimi întru a recunoaşte, că mântuirea noastră naţională trebue atribuită alipirii la creştinismul ortodox. În viaţa poporului românesc s'au adeverit pe deplin cuvintele Mântuitorului: „Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea lui şi acestea toate se vor adăoga vouă“.

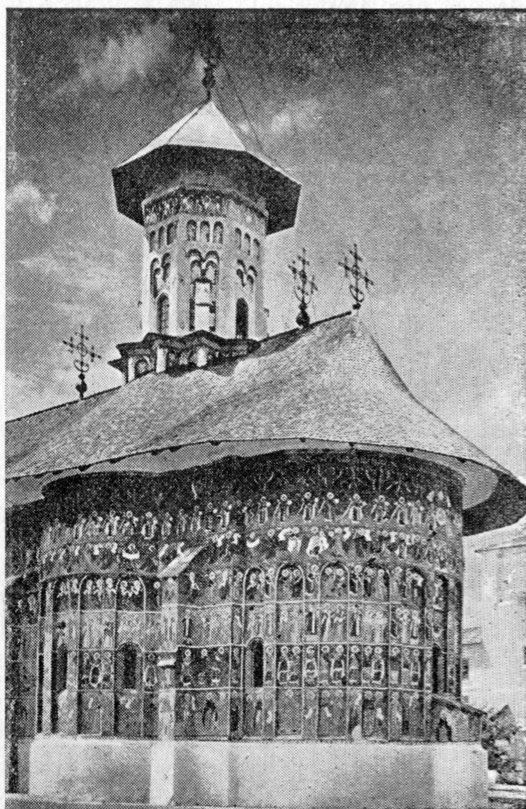
Ortodoxia înseamnă râvnă după viaţa vecinică, grije pentru curăţenia sufletească şi respect pentru obiceiurile din bătrâni; fiinţa noastră ca neam, fiinţa noastră ca naţiune conştientă de menirea ei istorică, fiinţa noastră ca Stat e zestrea materială a spiritualităţii noastre ortodoxe.

Ne-am născut în cea mai sbuciumată epocă a istoriei. Toate valurile turbate ale migraţiunii popoarelor au trecut peste capul nostru. Dacă n'am fost înecaţi şi răpiţi de aceste valuri, nu e meritul geniului politic roman, ori al legiunilor romane, cari ne-au părăsit în voia sorţii, ci al ortodoxiei, care ne-a obicinuit să răbdăm şi să nădăjduim. În funduri de văi, în adâncimi de codru, în jurul unor modeste lăcaşuri de închinare, din mângâerea ce o dădea credinţa în viaţa vecinică s'a născut un popor nou. Pe plaiurile Daciei iubirea lui Hristos şi nădejdea vieţii vecinice a rodit în conştiinţa de sine a unui nou neam: neamul românesc. Ne-am născut din eroismul creştin al resemnării.

Ci nu numai ne-a născut credinţa, ea ne-a şi crescut. Alipirea la credinţa strămoşească şi la strămoşeştile obiceiuri a provocat toate manifestările noastre politice şi culturale, a fost punctul de mânecare al tuturor afirmărilor noastre naţionale.

Întemeierea Principatelor — cea dintâi tresărire a unui neam ce-şi căuta dreptul sub soare — a fost rezultatul alipirii noastre la ortodoxie. Descălecătorii n'au căutat măriri deşarte, nici gloria faptelor vitejeşti, n'au mers pe urma unor himere, ori în căutarea unor comori fabuloase. Nu le trebuia decât un loc sub soare, unde să se poată închina neconturbaţi în legea strămoşească. Voevozii întemeietori de Ţară, „viaţă au cerut dela Domnul“, ca să-l poată preamări; Dumnezeu le-a dăruit putinţa dăinuirii în veac.

* Din volumul „Tâlcuiri“ apărut de curând. Cluj, Librăria Eparhială, Piaţa Cuza Vodă 6.

Biserica Mănăstirii Suceviţa

Biserică şi Stat au mers apoi alături, mână în mână, unindu-şi puterile pentru binele neamului. Statul a dat sprijin bisericii; biserica a dat suflet Statului. Consolidarea Principatelor s'a făcut paralel cu consolidarea ierarhică bisericească. Domnitorii au întemeiat Mitropolii, Episcopii, mânăstiri şi le-au înzestrat cu averi fabuloase. Dar aceste cheltueli au adus rod însutit. Limbă şi lege, cultură şi disciplină, au ieşit din mânăstiri şi din preajma scaunelor vlădiceşti. Până târziu în veacul al 19-lea orice iniţiativă de ordin cultural a pornit din sinul bisericii.

Pentru mulţi cercetători şi judecători ai trecutului averile bisericeşti constitue piatră de poticneală. Li se pare, că slujbaşii bisericii prea au fost plini de râvnă după comorile lumii acesteia, încât să mai fi avut şi preocupări de ordin duhovnicesc-cultural. Nedreaptă şi vicleană judecată atât la adresa bisericii, care a deţinut aceste averi, cât şi la adresa Domnitorilor, cari le-au dăruit. Marii ctitori şi binefăcători ai bisericii au fost tocmai Domnitorii cei mai valoroşi ai Principatelor; e o ofensă la adresa acestora să se creadă, că daniile lor au fost pur şi simplu satisfacerea lăcomiei clericale, nu gestul unei înalte raţiuni de Stat. Averile bisericeşti au dat roduri duhovniceşti, ceea ce nu e lucru puţin; dar au fost şi permanenta rezervă financiară a neamului, la care s'a întins ori de câte ori a avut nevoie; au fost banii albi adunaţi pentru zile negre. Acestor averi e a se mulţumi până şi modernizarea României, proces înlesnit prin secularizare. Nu trântor hrăpăreţ a fost biserica, ci chivernisitor cinstit şi chibzuit.

Se mai face o imputare bisericii: aceea a înstrăinării ei de sufletul neamului prin slavonizare. Dar aceasta slavonizare a fost refugiul cel mai la îndemână împotriva atacurilor prozelitiste ale bisericii catolice, pusă în slujba imperialismului unguresc. Toţi cei ce în cursul evului mediu au căzut în mrejile acestui proselitism insistent au încetat de a fi fiii neamului românesc. Nu era vorba de aparţinerea uneia sau altela dintre cele două confesiuni creştine; catolicismul ne ameninţa fiinţa ca Stat şi fiinţa ca naţiune. Era atât de grozavă primejdia aceasta, pornită din Roma strămoşească, încât pentru evitarea ei neamul românesc a trebuit să se îndepărteze, măcar pe-un timp, de propria lui latinitate.

Când, deodată cu ivirea protestantismului, a încetat primejdia catolică — primejdie nu din pricina celor patru puncte, ci din pricina imperialismului unguresc — biserica neamului s'a pus cu toată nădejdea în slujba culturii naţionale. A românizat cultul, a tradus în româneşte intreagă literatura bisericească. Prin aceasta a pus la îndemâna marilor mase nepreţuite comori culturale şi a for-

Maica Domnului cu Pruncul Isus

mat limba literară românească. Din dorul de a-l preamări pe Dumnezeu au luat ființă cele dintâi versuri scrise românește: Psaltirea lui Dosofteiu.

Biserica e deci patroana literaturii moderne românești. Dar e, totodată, patroana tuturor valorilor culturale ale neamului. Ea a înființat cele dintâi școli; din râvna ei au luat ființă cele dintâi spitale; din canoanele bisericii s'a desvoltat legislatura civilă. În timp de pace mânăstirile au fost centre culturale și hanuri pe drumurile negoțului; în vremuri de bejenie au devenit cetăți de apărare și de adăpost. Și nu arareori slujbașii lui Hristos au încins sabia pentru apărarea pământului strămoșesc de cutropirea păgânilor. Până și manifestările noastre de ordin internațional au avut un început cu substrat ortodox.

Marele merit al bisericii este însă unitatea națională. Prin biserica ortodoxă românii împrăștiați sub diferite stăpânii au constituit o unitate etnică distinctă; o omogenitate mai distinctă decât a multor popoare, cărora nu le-a lipsit unitatea politică. Veacuri dearândul ortodoxia a ținut locul conștiinței naționale. Domnitorii români au înființat episcopii și au zidit biserici în provinciile subjugate; slujind lui Dumnezeu au slujit ideii naționale. „Visul neîmplinit" despre care cânta poetul „pătimirii noastre", dorul unității politice s'a născut din muceniceasca alipire la legea românească. Mucenicii credinței strămoșești au fost totodată mucenicii ideii de unitate politică. Ori ce agresiune împotriva ortodoxiei românești a fortificat conștiința națională și iredentismul, contribuind astfel la cea mai importantă faptă morală a istoriei noastre: Unirea tuturor românilor.

* * *

În trecutul neamului nostru cea mai hotărâtoare forță sufletească a fost ortodoxia și cel mai hotărâtor factor istoric biserica. Prin ortodoxie ne-am născut, prin ortodoxie am dăinuit. Arta și literatura populară și proverbiala „omenie" a Românului stau dovadă, de câtă nobleță, seriositate și seninătate poate împrumuta sufletului ortodoxia.

Având în centrul preocupărilor ei împărăția lui Dumnezeu cea din sufletele oamenilor, biserica neamului a accentuat conștiința răspunderii, dar n'a dat programe politice; a crescut oameni capabili de jertfă, dar n'a stat în slujba nici unui imperialism; a îndemnat la generositate, dar n'a făurit utopii sociale. De aceea pământul românesc n'a cunoscut plaga clericalismului, nici a simțit vre-odată necesitatea unei reforme religioase. Biserica neamului a combătut păcatul și a sprijinit orice pornire bună; nu s'a războit cu știința și n'a stat în calea progresului. A fost corabia mântuitoare din atâtea primejdii, marea forță de adaptare la atâtea împrejurări neprielnice, tocmai fiindcă a avut, deapururi, ochii ridicați spre cer.

Azi ne asaltează toate crizele și problemele Apusului. Vom ști să ne dăm seama, că împotriva lor avem armă nebiruită: „legea românească"! Vom înțelege, că providența divină a hărăzit pe seama neamului românesc nobila misiune de a arăta tuturor neamurilor puterea mântuitoare a ortodoxiei?

Toamnă, așteptare...

de AL. STRĂONEANU-BALAȘ

Cad frunzele'n țărână
Și'n triste adieri;
Azi câte-au să rămână
Din ce-au rămas de eri?

Și cerul se tot pleacă
Pe-al stolurilor scut;
Dar câte-au să mai treacă
Din câte n'au trecut?

Când ape'n stăvilare
Învolburate gem,
Au câte zile oare
Rămân ca să te chem?

Doar cântec să însamne
Cărarea, de-ai veni...
Dar toamne, câte toamne
O vor mai troenì?...

INSINGURARE

de AL. STRĂONEANU-BALAȘ

Dechemvrie coboară aceiași prevestire
Pe drum de miază-noapte, sub cer de plumb — opac
Și astfel dimineața-i doar o nedumerire
Și fiecare seară e început de veac.

Puțin, abia o rază mai albă se strecoară
Înfiorând cuprinsul, brodând cu visuri zarea;
Pe unde'nseninarea domnea odinioară
S'a așternut tăcerea și-i doamnă'nsingurarea.

Azi tot seninul zării e numai amintire
Și'n vraja altor zile și astăzi mă cufund.
De-mi amăgesc simțirea cu ele în neștire,
Tristeți târzii de toamnă, la ce vă mai pătrund?

Din cânturile verii nu mai aud niciunul;
Și cum o să coboare de sus, din înălțimi
Pe'ntinsuri de mărire în imnuri Moș-Crăciunul
Mi-i gândul zvon de harfe și zbor de heruvimi.

Dar cum te vor cuprinsă și nu ești nicăire,
Doar brațe'nfrigurate în neguri se desfac.
Și nu vii: dimineața-i ca o nedumerire;
Și nu ești: înserarea e început de veac...

PE LINIA ACTUALITĂȚII

Problema jidovească în România

de L. G. MUNTEANU

Grigorescu: Evreu din Galiția

Hotărârea guvernului Goga-Cuza de a revizuì toate încetățenirile făcute după 1918, expulzând pe jidovii intruși prin fraudă și cari sunt un balast insuportabil pentru țară, a stârnit multe discuții atât în presa noastră cât și cea streină; mai mult chiar, a determinat până acum trei proteste la Liga Națiunilor și o intervenție diplomatică a Franței, Angliei și Statelor-Unite. Țara noastră deodată a devenit teatrul unor frământări neobicinuite, iar în extern punctul spre care este îndreptată atenția generală. Iudaismul universal sesizat de mulțimea iudeilor dela noi, vizați de eroica hotărâre ministerială, deci conștienți de împământenirea frauduloasă prin cumpărarea conștiințelor slabe, s'a pus în mișcare - fie trezind o reacție politică în țară, fie îngreunând poziția țării noastre în străinătate. Că nimic nu va fi cruțat în această luptă, putem fi siguri. Suntem încă numai la început, și mulțumită sistemului specific iudeu de a specula propriile noastre slăbiciuni, acțiunea de epurație în loc să fie sprijinită de toți factorii cu răspundere în viața noastră de stat, în multe cercuri este criticată. Se urmărește creiarea unei neîncrederi generale în reușită, exagerându-se greutățile ce vor trebuì învinse, inventându-se pericole externe, ce ar amenința țara. În extern se încearcă deplasarea problemei pe planul politicei internaționale. Guvernul actual e acuzat că stă sub tutela hitlerismului german și fascismului italian. Echilibrul de forțe în Europa este amenințat. România trece în tabăra statelor totalitare. În interesul păcii, al integrității României, este necesar să se impună acestei țări revenirea la politica realităților.

Așadar toate forțele iudaismului mondial sunt mobilizate. A da înapoi, ar însemna cea mai rușinoasă înfrângere pentru statul și națiunea română, ar însemna că ne merităm soarta de a muncì pentru belșugul și huzureala străinilor. A merge înainte înseamnă a mobiliza națiunea. Lupta nu este atât de grea, ca să ne descurajeze, dar nici atât de ușoară încât s'o bagatelizăm. În fața străinătății ne-am făcut datoria, arătând că problema aparține vieții noastre interne. Rezolvirea ei n'are nimic de aface cu pretiniile și alianțele noastre. Dacă mâne vom avea cu un milion de jidovi mai puțini, nu vom fi mai puțin credincioși Franței sau Micei Înțelegeri. Cine ne este prieten ne înțelege și nu ne va face greutăți politice. Cine nu ne înțelege, nu ne este prieten. Căci nimeni nu ne poate oprì să curățim trupul națiunii de cangrena care-l slăbește și-l amenință cu moar ea.

Constantin Daniel Rosenthal: România

În fața țării trebue pusă problema deschis, ca oricine să înțeleagă că este o necesitate națională, care primează oricărei alte probleme politice, sociale, culturale etc. Nu-i permis să se strecoare îndoiala. Acțiunea dușmană numai atunci poate fi zădărnicită în intern, când nimeni nu va mai risca, fără a întâmpina disprețul unanim, să imprime proplemei un alt caracter decât cel național.

Indiferent ce partid ne guvernează, indiferent ideologia din care se inspiră, intrebarea serioasă a zilei pentru orice român este: Avem o problemă iudaică în România, sau nu? Răspundem cu conștiința limpede: da. În România postbelică minoritatea iudaică a crescut vertiginos, nu prin înmulțirea naturală a populației iudaice pământene, ci prin infiltrația ei din extern. Valuri, valuri evreimea din Rusia sovietică, din Galiția, Polonia, Ungaria etc. se revarsă asupra țării noastre. Proverbiala ospitalitate românească, și mai mult proverbiala lipsă de prevedere, a lăsat granițele deschise pentru toți câți, indizerabili în alte țări, căutau un adăpost momentan la noi.

Datele Institutului de statistică asupra recensământului din 1930 să nu ne amăgească, nefiind exacte. Au doară ne putem aștepta dela funcționarii iudei care au totalizat datele pe țară, să arate un număr care să alarmeze? Cei 800.000 iudei ai institutului d-lui Manoilă reprezintă abia o treime. Găsesc mai aproape de adevăr cifrele din studiul d-lui N. Popp „Considerațiuni Etno-Demografice asupra Populației României." După acest studiu, evreii azi reprezintă 10,2% din totalul populației țării, sunt cea dintâi minoritate, înaintea ungurilor și germanilor. Numărul lor este 1,986.368, față de 13,846.416 români. Majoritatea din ei constituesc populația urbană din țară: adecă 1,047.745 la totalul populației urbane de 3,960.432 și față de 1,361.288 români populație urbană.

Nu vreau să amintesc datele ziarelor naționaliste, cari pot fi acuzate de exagere, deși sunt confirmate de statisticile streine. Astfel Dr. Walter Wache în scrierea „Judenfibel" dă o statistică a tuturor iudeilor, în care constată că în România sunt 3,200.000. Raportat acest număr la totalitatea populației numai Polonia este înaintea noastră cu 6,100.000 jidovi.

Ei bine, dacă țări cu un procent mult mai mic de iudei, au pus problema iudaică, ca o problemă de stat, atunci a nu o pune noi înseamnă că nu ne dăm seama de pericolul ce-l reprezintă.

Mai mult poate decât numărul ne obligă la aceasta caracterul specific acestui neam, care deși numără 15.000.000 suflete n-are țară, în schimb este organizat, peste granițele țărilor, intr'o unitate ce propagă ura de rasă și tinde să-și subordoneze intereselor proprii toate națiunile. Un popor ce nu poate fi asimilat. Fără patrie, fără limbă, fără cultură proprie, împrăștiat pe întreagă suprafața pământului se menține intact de 2000 de ani. Ce-i dă tăria rezistenței? Conștiința originei lui iudaice și religia. Este o iluzie că prin încrucișare sângele lui se schimbă, prin botez se increștinează. Iată ce mărturisește prof. univ. iudeu Ed. Gans: „Botezul, sau încrucișarea nu ajută la nimic. Noi rămânem și în a 100 generație, tot iudei, ca și acum 3000 de ani. Noi nu pierdem specificul rassei noastre nici într'a zecea încrucișare. În orice convețuire cu elemente streine rassa noastră e dominantă, urmașii noștrii sunt tot iudei" (v. Dr. W. Wache ib. p. 70). În orice țară el totdeauna rămâne strein de națiunea majoritară, de interesele ei vitale. Nu poate fi un cetățean credincios, intim lipit de pământul unei țări, când granițele nu-l despart de frații lui. De altfel agricultura nu-l ademenește nicăiri. Este o muncă prea grea, prea ordonată. El trăește din specula muncii altora. E comerciantul avid după câștig ușor, e afaceristul fără de scrupule, care printr'o lovitură trece dela taraba cu mărunțișuri, în biroul luxos, care sfidează. Pentru el nu sunt legi, nu sunt sancțiuni.

Sufletește e degenerat. Nu mai creiază nimic. Își însușește cultura popoarelor convețuitoare, pentru a se înarma în viață. Departe de preocuparea de a produce ceva propriu. E ingenios în inventarea surselor de câștig, dar neputincios în creația culturală.

Prin procentul numeric atât de urcat, prin caracterul specific rassei, minoritatea iudaică la noi este o problemă care trebue cât mai neîntârziat rezolvată.

Nepăsarea, negligența noastră politică în această direcție, ne-a adus într'o situație tristă. Sutele de mii, milioanele de iudei, veniți de două decenii la noi, numai în zdrențe, la aparență buni, bucuroși să aibă o pâne și un adăpost, sunt azi stăpânii țării. Cu nerușinarea specifică lor, au pus mâna pe toate sursele de venit ale țării, pe întreaga ei putere de producție. Ne-au robit materialicește; au pretenția de a fi considerați promovatori ai culturii noastre, reclamând locuri de frunte; demoralizând clasa conducătoare nădăjduesc să ne conducă și politicește. De ani de zile asistăm la cea mai mare batjocură ce se aduce împotriva națiunii noastre.

Ne-au pălmuit ce avem mai sfânt, credința și demnitatea națională. S'au făcut instrumente ale revizionismului maghiar și propovăduitori ai idei-

lor subversive. Cine sunt în fruntea organizațiilor comuniste, cine propagă indisciplina și ura de clasă, cine sabotează orice inițiativă de întărire a țării? Ei, pretutindeni ei, alături de tot ce ne este dusman.

În fine sperăm că a sosit timpul scadenței. Soluția problemei s'a stabilit. Toți câți s'au introdus în țară dela răsboi încoace, chiar dobândind cetățenia prin eludarea legii, vor fi expatriați. Tratatele de pace nu-i poate proteja căci nu se referă decât la minoritățile băștinașe. Suntem un stat suveran, tot așa după cum este Franța, Germania, Italia etc. De ce pe aceste nu s'a gândit nimeni să le împiedece a se curăți de intruși nepoftiți?

Nu unde au să se ducă ceice vor trebui să plece, este greutatea ce are să ne preocupe. De aceasta se vor îngriji ei singuri.

Problema iudaică la noi nu trebue privită ca un punct din programul de realizări al uni partid politic, ci ca o problemă națională. Rezolvarea ei pretinde concentrarea tuturor forțelor constitutive ale națiunii. Conlucrarea este act de naționalism, indiferentismul, sau boicotul este trădare.

Iarnă

UN AȘEZĂMÂNT REGAL

STRAJA ȚĂRII

de G. G. STĂNESCU

După realizarea idealului nostru național s'a observat că peste noi Românii s'a lăsat un scepticism și că sufletele noastre au fost cuprinse de o complectă desorientare. Se credea că vom avea de acum totul de-a gata. Nivelul de viață morală scădea. Problemele mari sociale nu mai interesau, nu se mai cinstea așa cum se cuvinea moartea celor 800.000 de eroi. Pe alocurea a slăbit credința strămoșească, apărând sectele religioase. Nu se mai lucra cât trebuia și ce trebuia. Un fel de apatie, de lene s'a încuibărit în toate și peste toate. Fiecare voia cu sforțări mici, cu o muncă cât de mică și ușoară să ajungă la un câștig material cât mai mare. Munca manuală nu era prețuită, comerțul și industria erau neglijate și lăsate pe seama străinilor. Idealul de viață a generației postbelice era găsirea unei funcțiuni salarizate de către Stat. Încetul cu încetul începuseră a pătrunde și printre ai noștri curente anarhice, comuniste.

M. S. Regele, Marele Străjer

Oamenii de bine, marii Români, au dat alarma, pentru a ieși din acest impas. Și când nevoia după un mare Conducător devenise tot mai arzătoare, atunci Providența Cerească ne trimite de sus, din sferele văzduhului, pe Majestatea Sa Regele Carol II, care în 6 Iunie 1930 scoboară pe pământul Românesc.

Născut și crescut printre noi, cunoscând toate nevoile, toate durerile, toate lipsurile poporului

Său, mai bine ca oricare altul, Se întreabă: *„Ce va deveni această Țară, atât de frumoasă, atât de bogată, dacă generația de mâine trăiește în această lipsă de avânt, în această lipsă de ideal pentru lucruri frumoase și utile?"*

Şi atunci, din frământările gândului regesc a luat ființă *„Straja Țării"*, consfințită prin legea din 9 Mai 1934, care nu este altceva decât pregătirea unei generații sănătoase pentru ziua de mâine, nu este deci altceva, decât cel mai înalt şi mai sfânt comandament, pe care trebuie să-l aibă conducătorii unui neam. Este o instituție nu numai a şcolii, ci o instituție de colaborare, unde şcoala, armata, Biserica, sănătatea publică şi muncă vin să săvârşească opera de viitor a pregătirii tineretului.

Străjeria tinde să cuprindă şi să prefacă viața socială, să depună o muncă pentru ridicarea socială a Statului.

Ea are însă şi un scop pedagogic, acela de a creşte copiii astfel, ca mai târziu să fie în stare de a lucra la ridicarea Țării. Ea tinde să distrugă egoismul personal. Fiecare să fie un element răspunzător, fiecare să depună o muncă organizată, să aibă încredere. Nu numai ascultarea oarbă trebue să conducă, ci mai ales judecata personală, spiritul de observație. Or, pentru ca fiecare copil să fie conştient, trebue să fie şi pregătit. Educația pentru străjeri are un rol dublu: tehnic şi practic. Tehnica străjerească formează disciplina prin care tineretul trebue astfel condus şi format, ca să se supună cu plăcere disciplinei. Punctualitatea care joacă deasemeni un rol covârşitor în străjerie, trebue să fie dusă până la exagerare, în îndeplinirea tuturor obligațiunilor. Scopul practic al educației străjereşti este de a pregăti pentru viitor o generație sănătoasă, atât sufleteşte cât şi trupeşte, o generație, din fața căreia a dispărut mirajul „că şcoala te face domn, cu condeiul la ureche, cu surtuc orăşenesc şi cu leafă la Stat".

Dar pentru ca opera noastră străjerească să dea roadele cuvenite, trebue să-şi dea concursul în prima linie dăscălimea, începând dela învățător până la profesorul universitar.

Mi-a fost dat să văd şcoli străjerite şi nestrăjerite. Ei bine, în şcolile săteşti străjerite, cu comandanți pricepuți şi devotați, au dispărut hainele rupte şi murdare ale copilului, mâinile cu unghiile necurățite şi netăiate, părul netuns şi nepieptănat, rufăria neglijată. Ba ce-i mai mult, în satele cu şcolile străjerite s'a îndreptat şi hrana proastă a țăranului nostru, s'a îndreptat igiena casei lui, s'a îmbunătățit îmbrăcămintea lui. Acolo tineretul a devenit mai respectuos, mai moral. Deci, problema ridicării satului, a ridicării nivelului de viață a săteanului nostru, a economiei naționale, se va face tot prin tineretul pregătit străjereşte.

„Voi, Străjerii, sunteți pietrele, voi sunteți temelia nepieritoare, pe care voim să clădim o Românie mai bună, o Românie de neclintit în hotarele ei firești", a spus ocazional Marele nostru Străjer.

Aceste cuvinte ale M. S. Regele Carol al doilea arată, că Străjeria are datoria sfântă să crească vlăstare sănătoase şi devotate Țării şi Tronului, patrioți desăvârşiți, iubitori de Neam și Rege.

„În fața ochilor Străjerilor va pluti totdeauna vie icoană marilor Voevozi ai trecutului nostru, cinstitori de Țară, apărători de glie. Dela oamenii mari ai timpului, din gândurile şi fapta lor, din experiența veacurilor, din armurile trecutului glorios, străjeria şi-a tras rădăcina, şi croit tulpina şi coroana ei".

„Şi fiindcă *credința în Dumnezeu,* ne-a fost pururea pavăză, dătătoare de viață, fiindcă Biserica ne-a fost de veacuri Casa Neamului, slujindu-ne drept cea dintâi şcoală a sufletului, era de sine înțeles, că şi la noi, în străjerie, Biserica să fie farul călăuzitor de drumuri, dela care luăm *credința și avântul"*.

Bazat pe aceste principii, Străjeria caută să imprime adânc în sufletul tineretului *credința în Dumnezeu și Biserică.* De aceea, în practica vieții străjereşti rugăciunea Domnească „Tatăl Nostru" se împleteşte totdeauna la ceremonialul ridicării şi al scoborârii pavilionului național cu „Imnul Regal" şi cu „Imnul nostru".

„De aceea, şi Marele nostru Străjer a definit, cum nu se poate mai bine şi mai frumos, sensul acestei mişcări de regenerare a Neamului, înscriindu-i pe steag categorica deviză, care începe cu: Credință..."

Margareta Barcianu: Idilă

O VARIANTĂ A JIDOVULUI RĂTĂCITOR:

RÂZARII

de GRIGORIE T. MARCU

Dardé: Eterna durere

Îi văd şi acum!..

Cu căruţa hodorogind pe patru roate scâlciate ca papucii jupânului roşcat şi pistruiat ce-şi ducea mârţoaga costelivă de căpăstru, coborau în sat la noi de mai multeori pe an râzarii. Aşa i-am botezat, noi copiii, cari ne ţineam după ei ca după urs, cât ce le-auzeam glasul piţigăiat şi răguşit repetând în cine ştie care cap de sat acelaş vechiu refren:

— Rize la negoooţ!..

Doamne, ce mai zarvă era 'n sat. Femeile cu furca 'n brâu umpleau porţile. Bărbaţii învăluiţi n treburi, lăsau uneltele 'n bătătură şi zoreau să se uite aşezând braţele încrucişate pe gard. Bătrânele cu spinarea arcuită de greul anilor se urneau ca întinerite dela vatră proptindu-se în toiag. Moşnegii cu cuşma pe-o ureche şi cu pipa târâş pe pieptul încovoiat cătau pufăind la căruţa cu bunătăţi.

Era eveniment de frunte apariţia râzariului pe uliţele satelor noastre.

După emoţiile primului moment, urma revizuirea zdrenţelor. Toate ungherele casei erau scotocite cu grije, marfa de schimb adunată grămadă şi apoi sortată pe specialităţi, pentrucă şmecherul de jupân nu primea decât bulendre de lână. Cânepa n'avea căutare. În schimb, marfa proastă pe care o aducea el avea nu ştiu ce lipiciu deosebit.

La o răscruce de uliţe, caravana care se îngroşa mereu cu noi valuri de curioşi – clienţi sau simpli gură-cască – poposea. Calul căpăta copul de ovăs adus de-un creştin milostiv şi apoi, dupăce ovreiul îşi rotea odată ochii urduroşi peste adunătura sătenilor – calculând profitul cu care avea să i se soldeze întreaga afacere – purcedea tacticos la deschiderea cutiei cu comori.

Aaa!.. Ăăă!.. Ooo!.. iii!.., şi lumea întindea grumazul să privească să nu se mai sature.

În realitate, cutia cu comori nu era decât o ladă infectă în care stăteau claie peste grămadă şiraguri de mărgele ieftene, amestecate laolaltă cu oglinzi, inele, cercei de tinichea veritabilă, şifon imprimat în culori strigătoare, frunză de pus la şorţuri sau pe comănac, jimble vechi, bomboane de-alea de „chişcă" şi roşcove.

A. Bourdelle: Fragment din „Epopeia poloneză"

Începea târgul. „Clientela“ înmărmurită de admirație la vederea mărfii sclipitoare din lădiță, îl dispensa pe ovreiu de osteneala de-a-și mai lăuda nimicurile.

— Cum dai șiru ăsta de mărgele? – întreabă Sâvu proptit cu coatele 'n șireglă, în timp ce 'n gând o și vedea pe Anuța purtându-le la joc, Duminecă, în ciuda fetelor cari n'au mărgele ca ea – și încă dela râzariul care-a fost Miercuri prin sat.

Învoiala se făcea repede, dacă Sâvu slobozea în coșul căruței brațul de boarfe strânse din sărăcia lui și bine 'nțeles dupăce dădea o fugă până acasă să aducă și clichinul cel vechiu pe care, oricum, un fecior de însurat ca el nu-l mai putea purta decât în zi de lucru și... iarna...

Și ca Sâvu lui Iovuța ai din capu-satului mai erau mulți: satu 'ntreg!

Ispita era atât de irezistibilă, încât un țânc de câțiva ani a furat cioarecii tatălui său, ca să i-i deie ovreiului pentru câteva păstăi de roșcove.

După ce-i mulțumea pe toți, ovreiul își înhăma mârțoaga și pleca mai departe cu căruța încărcată de sărăcia noastră, din care ca mâine avea să crească averea lui, palatul lui și desigur odată cu ele și vaza lui.

În urmă-i, rămânea satul cu șiruri de mărgele, cu păstăi de roșcov și mai ales cu vechile nevoi sporite...

Îi văd și-acum pe acești culegători ai rămășițelor lepădate de imaginarul nostru belșug.

În schimbul râzelor de lână pe cari n'avea cine să ne învețe să le prefacem în marfă grea la cântar și și mai grea la preț, noi consumam roșcove, ca fiul neînțelept din Evanghelie.

În schimbul cioburilor de oglinzi, în schimbul câtorva sticle de alcool și 'n schimbul boalelor pe cari li le-au transmis, aventurierii Europei se întorceau din America cu corăbiile încărcate de aurul Pieilor-roșii.

În schimbul acelorași nimicuri de speța celor indicate mai sus, albii au câștigat favoarea negrilor din Africa pentru a-i putea vinde apoi ca pe vite.

Similitudinea situațiilor descrise e evidentă! Urmarea a fost aceeași peste tot. Cu mărgele și roșcove, Europenii au subjugat și exploatat până la sânge populațiile falnice ale rasei roșii și negre. Cu mărgele și roșcove, râzarii de ieri râd de noi astăzi de pe platforma celor nu știu câte etaje ale blokhausurilor lor, de pe grămezile lor de aur.

Nu mă revolt împotriva râzarilor noștri, dar mă înverșunez împotriva inculturii care stărue încă în pătura de temelie a neamului nostru, în mijlocul acestor țărani blajini și cu frică de Dumnezeu. Ei nu știu să-și împartă munca și nu știu să-și valorifice roadele agonisite întru sudoarea feții lor. Nu știu pentrucă n'a avut cine să se ocupe de ei, să-i învețe, să-i ambiționeze. Cei îndatorați să facă aceasta și-au văzut mai mult de treburile lor decât de-ale neamului. Economicește, suntem robii milionarilor de astăzi, cari nu sunt altceva decât râzarii de ieri. De-aci, până la robia sufletească, nu mai este decât un pas. Simțim doar mereu usturimile obezilor ei.

Ce-i de făcut?

Nu mă îndes la cuvânt ca economiștii noștri, cari știu mai multe decât mine.

Nu mă revolt ca antisemiții de ocazie, cerând capetele râzarilor ovrei, nici nu propun deportarea lor în massă în cine știe ce Palestină nouă, pentrucă sunt convins că s'ar întoarce tot așa cum au plecat.

Sunt partizanul hotărât al luptei drepte cu ei. Râvna noastră trebue să-i împingă la periferia vieții românești sau chiar dincolo de ea.

Cum?

Dând exemplu de sus, celor de jos, de chipul în care trebuie să-și valorifice produsele muncii lor și mai ales înățându-i să nu disprețuiască nici un fel de muncă. Pentrucă românul cu anevoe va putea fi convins să accepte meseria de râzar bunăoară. Dar el poate fi totuși convins.

Cereți dovezi?

Acum numai una – deocamdată. Asta însă suficientă.

Mișcarea legionară deschide restaurante, deschide prăvălii, deschide ateliere și magazine de fructe. Ea strânge munți de fier vechiu pe care-l va preface în bare de aur pentrucă ea a înțeles că bogăția țării zace uneori lepădată la lada de gunoiu, pentrucă ea a înțeles că n'o să dispară râzarul ovreiu de pe satele noastre atâta vreme cât nu se ivește românul care să nu se rușineze a-i lua locul. Pe acest român tineretul ne promite că o să ni-l crească. Promisiunea a fost trecută în faptă. Pilda trebuie urmată. E cel puțin una din căile emancipării noastre de sub tutela umilitoare a străinismului care dictează la noi acasă.

FRAGMENT

LIANA

de CECILIA BĂLAN

Port de pădureancă

În pâlpăiri de-azur, suliţi mari de aur coborau uşor pe cerul îmbujorat.

Cireşii îşi scuturau lin petalele, ţesând, în înserarea mută, firul subtil al sufletelor omeneşti. Valurile apei cântau molcom, un cântec trist, necunoscut de mulţi.

Noaptea cobora uşor, întinzându-şi vălul de catifea peste umărul încărcat de flori al pământului.

Noaptea apoi îşi scoase inelul strălucitor, luna, căutând să-şi închee mantia neagră, neagră ca ochii ei, ca păru-i lung cu reflexe albăstrui.

Ca o complectare a minunatei seri, cu paşi de zână, apăru în grădina încărcată cu flori de cireş, Liana, cu părul lung de aur, purtat în cozi grele, ridicându-şi ochii mari, miraţi copilăreşte, cu gura mică şi rumenă, puţin întredeschisă, atât ca să i se vadă dinţii albi, micuţi, ronţăind o frunză mare verde care contrasta plăcut cu sideful dinţilor şi purpuriul buzelor.

Şorţu-i negru, cu gulerașul alb, scotea în evidenţă, albeaţa feţei încadrată de aceea mină copilărească împletită cu seriozitatea maturităţii ce stă atât de bine adolescenţii.

Inaltă, cu priviri umede, plecându-şi cu naivitate genele lungi peste purpuriul feţii, era una din cele mai inteligente figuri ale liceului.

Elevă în clasa şaptea, îşi iubea mult colegele, ducându-se cu plăcere la şcoală, unde o aşteptau iresistibilele ghiduşii ale aceloraşi şcolăriţe, ce-ascund sub înfăţişarea prea serioasă râsul copilăresc, caracteristicul vieţii lor.

Acum, terminându-şi lecţiile ieşise să'mbrăţişeze cu privirile-i calde, natura, care-i dădea putinţa să simtă că trăeşte, că totul nu-i o închipuire a minţii sale, ce căuta, începând să-şi pună întrebări referitoare la viaţă şi la lume, să pătrundă rostul acestui univers, al vieţii mizere, a acestei străfulgerări de-o clipă a veşniciei, cum îi spunea în manualele de şcoală dragul ei poet, Eminescu.

Cu cât dor aşteptase venirea primăverii, zâna anotimpurilor, sărbătoarea florilor, râsul tinereţii! Primii muguri ascunşi în vălul brun al frunzişului îşi scoteau timizi ochii căprui spre a privi „lumea“ „viaţa“, noţiuni necunoscute lor încă, sădite fiind de strămoşii lor, ce plecaseră desnădăjduiţi de nimicnicia vieţii, plângând în frunze mari galbene, bucuria perdută de-a nu mai săruta zâna cu privirea de smarald al lacurilor, cu părul de aur asemeni spicelor de grâu, purtând pe cap coroana mândră a trandafirilor albi, primăvara.

Sărutase cu drag primul mugur ce-l văzu, îşi mângăe faţa cu prima frunzişoară întâlnită în cale-i, plângând şi râzând ca un copil ce-şi vede

Dans

după mult timp mama, prima floare albă, gingașă ce privea mirată isvorul de rouă ce picura pe rochița-i nouă.

După ce-și făcu plimbarea obișnuită prin grădina dragă a visurilor ei, scăldată în apele strălucitoare ale lunei, plecă fericită spre casa ce se înalță albă, cochetă în mijlocul abundenței de verdeață.

Urcă ușoară treptele de marmoră, plecând spre camera părinților spre a le spune obișnuitu-i salut de noapte-bună, primind în schimb sărutarea drăgostoasă și duioasă a celor pentru care era prin cumințenia ei singura bucurie a vieții.

Tatăl ei, moșier într'un sat în care era iubit și stimat, avea pasiunea călătoriilor, iar mama ei blândă și veșnic surâzătoare avea pasiunea cetitului și-a f orilor.

Liana, se îndreptă apoi spre camera ei. După ce, în fața icoanei ce-o privea blând prin lumina misterioasă a candelei își ridică imnul curat al sufletului ei, se îndreaptă cu sufletul și mai bun și mai mare spre camera unde bunu-i și singuru-i prieten, pianul, o aștepta. Călcă voioasă pe covoarele moi ale salonului, deschizând ferestrele, respirând cu ochii închiși parfumul purtat de zefirul serii, îndreptându-se apoi spre pianul scăldat de razele lunii, ce-i zâmbia cu toate clapele de sidef în noaptea minunată.

După ce cântă câteva acorduri puternice, își adâncì privirea în bolta înstelată, unde licăriau mii de stele, cântând lin un vals cu modulări ușoare „Valsul Primăverii", al iubitului ei compozitor Strauss. Privea îmbătată de suflarea nopții, pomii ninși de flore, înfiorați de ultimul acord al valsului.

Privea spre necunoscut, dornică de-ai pătrunde înțelesul, de-a deslega enigma ce-i preocupa sufletul: tristețea oamenilor.

In concepția ei despre lume nu intra ura, invidia, josnicia, ea vedea totul prin prisma sufletului ei curat și bun.

Cu o ultimă privire îmbrățișă încă odată minunatul aspect al nopții, plecând apoi spre camera-i plăcută, mirosind a viorele, a flori, a primăvară.

Cu părul auriu, scăldat de lumina lunii, resfirat pe perna-i albă, adormi mângăiată de privirea blândă a Maicii Domnului din icoană.

Dimineața, cu ochii mari, senini, cu diademă de rouă pe fruntea-i înaltă, curată, cu vălu-i alb abia prins într'o copcie de safir, se juca, alintându-se, cu razele focoase ale soarelui, trimițându-le pe cele învinse pe pământ spre a încălzì florile ce priveau cu zâmbet sorbindu-le cu voioșie perlele prețioase, roua, ce și le punea pe frunte.

Liana privea senină, cu chipul fraged, cu ochii mari deschiși, toată minunăția grădinei de care trebuia să se despartă, plecând la școală.

Sorbea din cafeaua caldă, privind cu drag la tovarășu-i de joacă, câinele.

Cu o ultimă mângăere, și cu zâmbet trimis lui Hanibal, își luă servieta fugind sprintenă pe scările mari, albe.

Cu glas cadențat, clopotelel bisericuței cânta un imn de laudă Dumnezeirii.

Pioasă, Liana, intră în bisericuță, ascultând cu evlavie glasul sonor ce venia par'că din altă lume, purtat de mireasma caldă a tămâii, ce venia să-i îmbrățișeze sufletul dornic de rugăciune.

Ingenunche în fața unei icoane mari, unde Maica-Sfântă ținând cu gingășie pe Copilul Isus.

Sărută pios măna Preacuratei și piciorușul candid întins al micului Hristos.

Porni pe strada îmbălsămată de mirosul teilor, spre școala ce se înălța falnică, sobră, neînduplecată.

Ajunse pe coridorul lung, vast în care pătrundea cu un ecou râsul sglobiu al fetelor și geamătul ușilor trântite.

Cu pași grăbiți ajunse lângă clasa ei.

Un sgomot de voci tinere, de cântec și voe bună, o primi dela ușă.

Pe tabla mare o întâmpină o strofă de Eminescu, explicată printr'un amplu tablou al uneia din cele mai neastâmpărate colege, Maria, care declama patetic cu ochii la tablă și cu-o mână la inimă:

„Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Cobori în clasă și în gând
...Mintea ne-o luminează..."

Dar ultimul cuvânt se termină prin râsul general, căci Pisi, c'un aer de Ioana d'Arc, o plesnise tocmai în față, umplând-o de cretă și spunând cu un aer de filozoafă sceptică:

„Adormi-vom, troeni-va
Creta pudra-i peste noi
Și prin somn eu auzi-voi
Că sunteți ca niște... oi."

Dar veselia fu întreruptă de clopoțelul care suna strident porunca retragerii în clasă.

FIGURI DISPĂRUTE

† EUGENIA TORDĂȘIANU

de VERA ȘTEFĂNESCU

Eram copil pe când numele ei îmi venea „în țară“ prin elevele care studiau la institutul „Astrei“ și care aduceau ecouri de viață din Ardeal la noi peste munți. Cine și-ar fi închipuit pe atunci că vremea care făurește atâtea măreții mă va aduce într'o zi la colaborarea strânsă cu o persoană pentru a cărei figură mi se trezise interesul din copilărie?

Când am văzut-o pentru prima dată, m'a impresionat puternic statura ei majestuoasă, privirea ageră și pătrunzătoare, dar imediat am simțit că sufletele noastre se vor înțelege repede din felul cum mi-a întins mâna ei puternică, din strânsul căreia simțeam căldura și prietenia.

† Eugenia Tordășianu

Sibiului, bogat în figuri distinse, i-a fost dat să se bucure 41 de ani de munca însuflețită, pe care cu dragoste de cel mai curat naționalism Eugenia Tordășianu a desfășurat-o în domeniul religios, educativ și național.

Personalitatea ei bine înzestrată în toate direcțiile nu-i dădea răgaz de odihnă și de aceea nu era operă de caracter general la înfăptuirea căreia să lipsească figura de adevărat grănicer, cu înfățișare de sentinelă romană, a femeii care nu și-a îngăduit contemplarea senină a vieții când atâtea opere se cereau înfăptuite.

Venea din acel Banat care a dat atâtea energii creatoare, dintr'o familie de grăniceri, din comuna Bozovici, județul Caraș, unde se născuse la 1872.

După studiile făcute în satul natal și în orașele Györ și Pesta, Școala „Asociațiunii“ i-a oferit catedrele ei, unde 23 de ani și-a depus munca sa cu energie, cu înțelegere și dragoste pentru plămădirea sufletelor curat românești, care trebuiau luminate și ținute veșnic treze pentru datoriile cerute de vremurile noi.

Paralel cu activitatea didactică își desfășura pe cea extra școlară, lucrând ca membră activă în Reuniunea Femeilor, care a înființat fosta școală de menaj.

În 1916 cu ajutorul copiilor din Sibiu a pregătit festivalul pentru închegarea orfelinatului susținut de Consistoriul Arhidiecezan.

Legionarilor cari treceau în formațiile românești le pregătea insignele române și se îngrijea de împodobirea orașului pentru primirea armatei române.

La unirea dela Alba-Iulia a luat parte și nu se poate uita însuflețirea ce o punea pentru înfrățirea între cei „de aici“ și cei „de dincolo.“ Afabilitatea ei, prietenia cu care te primea, darul ce-l avea de a întreține conversația te făceau să te simți ca la tine acasă și să-ți deschizi sufletul convins că te primește un adevărat frate.

Sub supravegherea ei se organizau săptămânal seratele dela Cercul Militar și la liceul de fete pentru a face mai repede legătura sufletească între cei de aici și cei de dincolo, care vor păstra puternică amintirea acelor vremuri de cald entuziasm românesc.

Consiliul dirigent către ea și-a îndreptat privirile când a trebuit să trimită o delegată la marele meeting dela teatrul național din București, unde s'a cerut mutarea liniei de demarcație de către femeile române dela Mureș, din cauza atrocităților ce le săvârșeau Ungurii dincolo de linia aceasta. Tot o astfel de delegație a primit pentru a reprezenta Ardealul la primul congres ortodox unde se întrunea Ardealul cu vechiul regat.

Cimitirul eroilor dela Poplaca și cel de lângă Cimitirul Central au fost îngrijite tot datorită străduinței sale, care cu ajutorul tineretului a strâns un fond însemnat.

Ca membră a societății liniei de demarcație a fost trimisă de Consiliul dirigent să împărțească bani și echipamente populației până la Sighetul Marmației.

Dacă a știut întotdeauna să patroneze, să ia inițiativa în toate operele unde femeia își avea dreptul de afirmare, tot așa de frumos a știut să-și îndeplinească rolul de tovarăș înțelegător alături de soțul său Victor Tordășianu, pe care l-a ajutat în toate întreprinderile, îngrijindu-se de ucenici ca o mamă, mângâindu-i nu numai cu sfaturi înțelepte, dar și cu bani pentru îndulcirea asprimii adusă de viața plină de nevoi. Niciodată un suflet nevoiaș, făcând apel la mărinimia ei, nu s'a întors

neajutat, nemângăiat și nestimulat pentru încrederea în viața care trebuie să biruiască.

Nu lipsea dela întrunirile fostei reuniuni de agricultură fiind sufletul tuturor expozițiilor de fructe și serbărilor date de copii la sădirea pomilor din diferitele comune din întreg județul.

Când d-na principesă Alexandrina Cantacuzino a ven't la Sibiu pentru înființarea filialei S. O. N. A. F. R., către ea și-a întreptat privirea încredințându-i greaua misiune de conducere a unei astfel de societăți culturale naționale, pe care în ciuda multor greutăți a făcut-o să se afirme dupăce i-a dat o temeinică organizare. Presidenția ei la această societate nu se aseamănă cu obicinuitele presidenții, de unde se primesc directive pe care membrii au să le aducă la îndeplinire. De câteori societatea se găsea fără secretară! O vedeai atunci pe presidentă care era copleșită de grija obligațiilor multiple lucrând singură procesele verbale, trimițând invitațiile pentru ședințe, alergând la tipărirea afișelor pentru serbări, la plata taxelor fiscului, scriind singură cererile pentru muzică, sală, orânduind tombola și plecând ultima dupăce totul era gata pentruca cea dintâi să se întoarcă cu figura neobosită, primind cu zâmbet prietenos lumea ce venea la serbare. În grabă, de multeori între două ore de curs înjgheba frazele ce avea să le rostească, reușind, ca profesoara de științele pozitive, să întrupeze, în imagini puternic grăitoare, gânduri adânci pentru stimularea de activitate nobilă.

Credința ei era: „Femeia română, veghe neadormită la altarul credinței noastre, va lupta, cu însuflețire neîmpuținată, ca sufletul ortodox al neamului nostru să rămână curat și tare, așa cum l-a zămislit Dumnezeu cu a lui nemărginită înțelepciune și iubire.“ La toate serbările a trebuit să ia cuvântul și câte odată vorbind fără pregătire ne surprindea prin felul cum își stăpânea emoția și reușea să fie comunicativă în frazele ce curgeau nesilit și pătrundeau în suflet. Dar nu am văzut-o obosită și descurajată. Va fi fost de multe ori greu lovită în viață de invidia care nu iartă atâtea realizări creiate din nobilă inițiativă, Dumnezeu îi va fi trimis de multeori încercări, cu resemnare le-a suportat și în toate luptele a eșit biruitoare.

Așa a știut să biruiască îndrăzneala celor ce au contestat dreptul femeilor române de a se înscrie în listele electorale. În grabă a constituit gruparea femeilor române și fără preget alerga din casă în casă pentru a aduna înscrierile femeilor române, care nu erau trezite de datoriile lor civice. Nu se gândea la greutățile drumului și a mers până la apărarea drepturilor femeilor contra cărora se făcuse recursul la Brașov, pentruca să se întoarcă de acolo arătând că „Tăt Bănatu-i frâncea“ cuvinte rostite de ea cu mult haz.

Avea o largă înțelegere a vieții și știa dela fiecare ce are de așteptat. Ultima dată când am văzut-o pe patul de suferință grea cu un carnet și creion în mână mi-a spus printre altele: „Aveți grije să cultivați în sufletele fetelor cât mai multă bunăcuviință și politețe. Știu că prietenie adevărată nu există decât între mamă și fiică și poate între surori, dar oricum, e bine ca oamenii măcar din politețe să aibă atenție pentru semenii lor, care au nevoe în suferințe de un cuvânt bun“

Și când îmi aduc aminte de felul cum știa ea să te încurajeze, să-ți dea încredere în viața care dacă odată te-ar descuraja, prin voință și perseverare îți dă atâtea satisfacții, îmi dau seama că suflete ca al ei nu se întâlnesc adesea. În casa ei te simțeai ocrotit și chiar dacă ar fi venit cu o apăsare pe suflet, plecai reconfortat de glumele, de povestirile și de vigoarea sufletului ei darnic care lua numaidecât apărarea celui nedreptățit.

S'a scris și se va mai vorbi despre activitatea ei în afara căminului, pe mine m'a impresionat la această ființă aleasă dubla ei personalitate. S'ar fi crezut că e streină de îndeletnicirile pur femenine și era o plăcere să o vezi, în timp ce-ți povestea despre nu știu ce operă cultural-socială, cum mâna îi mergea la o împletitură cu cârlige sau înseilând la o rochie și nu-ți venea să crezi că picturile de pe farfuriile de porțelan, așa de frumoase, erau tot opera ei.

Dar par'că era domeniu în care să nu se fi priceput? Par'că o văd cum gusta frumusețile dintr'o poezie reușită și ce bine aprecia lucrările literare sau religioase ale elevelor. Preocupările atât de diferite ale vieții sale nu i-au alterat sentimentul matern care îi da figurii o lumină caldă ori de câte ori era vorba de fiica sau de nepotul adorat, cărora s'a străduit să le facă viața mai plăcută lucrând fără preget pentru ei.

Atâta nestăvilită activitate, atâta suflet și atâtea gânduri bune semănate pentru toți nu pot fi uitate de cei care au cunoscut-o și de aceea liceul „Domnița Ileana“, unde, 18 ani în continuarea activității dela „Astra“, a lucrat dând suflet din sufletul ei, îi va păstra puternică amintire.

Scria odată în ultimul an dela băi: „îmi lipsește clopoțelul pe care l'am auzit sunând 41 de ani și-mi pare rău că nu mă mai chiamă la datorie“.

La parastasul, la care au luat parte școlile secundare din oraș, toate gândurile s'au îndreptat spre bunul Dumnezeu rugându-l să-i dea odihna pe care în viață n'a cunoscut-o.

DESPRE CEI MICI, PENTRU CEI MARI

COPII, JOC, JUCĂRII

de D. CĂLUGĂR

Cercetările mai nouă de ordin psihologic au dovedit cu prisosință, că există o trăire adâncă în viața zilnică a copiilor. Astăzi, psihologia infantilă se vede în situația de a afirma, că un copil trăiește în primii 10 ani ai vieții sale mai intens decât în tot restul acesteia. Ceeace, se înțelege, aduce cu sine o mulțime de consecințe.

După cum am remarcat și în rândul trecut, trăirea aceasta intensă își află expresia sa cea mai naturală în joc. Acolo se formează, se desvoltă și se proiectează o lume aparte, o lume darnică, o lume veselă și sănătoasă. Mișcare, zâmbet, râs, sburdălnicie, nevinovăție, inițiativă, sociabilitate, desvoltare armonică, uitare de sine, trăire în basm și fericire, – totul găsește loc prielnic în jocul copiilor noștri. Copiii fără joc, sunt copii fără viață. O școală, în care copii nu râd, ci stau mereu ca sub o oarecare apăsare a vieții, ca sub o amenințare a destinului, are aspectul unei fabrici. O asemenea școală aduce în veacul nostru chipul școalei pietiste din Apus, care, în vremea sa, scoase jocul din viața școlarilor, căci îl vedea ca pe un lucru păcătos și lipsit de un sens mai înalt. (Din fericire, la noi n'a trăit un asemenea curent. Ortodoxia noastră a imprimat totdeauna o viață sănătoasă în școală și a înțeles că pruncii nu sunt monahi, nici chiar îngeri. Ei au o viață a lor, pe care trebue să și-o trăiască în conformitate cu natura și cu legile ei.) Și o familie, în mijlocul căreia copiii nu au libertate pentru joc și sburdălnicie, pregătește răceală, desgust de viață și de ceeace aparține acesteia.

Firește, în jocul copiilor, jucăria ocupă un loc de frunte. Ea stă în inima jocului. În rândul trecut am vorbit despre ea din anumite puncte de vedere. Acum o vom privi sub alt aspect. Anume: există un temei care ne obligă moralicește să procurăm copiilor noștri *chiar jucării?* Ori nu cumva le-am putea înlocui pe acestea cu lucruri oarecum serioase, practice? (Spre ex.: în loc de o păpușică, Moș-Crăciun să aducă o rochiță, etc.). La prima ochire, am fi înclinați să preferim a doua soluție. Din punct de vedere psihologic însă lucrurile iau un curs pentru cea dintâi. Și iată de ce:

În cei dintâi ani ai vieții, copiii nu privesc lumea și lucrurile ei dintr'un punct de vedere pur practic și strict rațional. De aceea, ei nu găsesc plăcere și farmec în obiectele prea costisitoare și cari nu-i ajută la joc. Un ciob de sticlă, o cutiuță de metal, câteva pietricele, câteva petice aruncate, etc. sunt mai de preț pentru un copil decât oarecari alte lucruri practice cumpărate de părinți. Priviți cum se joacă un copil cu un simplu petic de hârtie: îl întoarce pe o parte și pe alte, îl împătură în zeci de feluri, îl rupe după o anumită socotință numai de el înțeleasă, etc. Sunt copii cari se joacă astfel până când îi cuprinde somnul. Dar încă și mai explicit: după câteva ceasuri de joc cu prietenii săi, un copil s'a întors acasă cu bozonarele pline de tot felul de obiecte prețioase (?). Controlând, mama respectivului copil a găsit: 5 castane, 1 rest de creion, 10 pietricele, o cutiuță de tinichea, 2 nasturi, 3 petice, 5 cioburi de porțelan, o mulțime de gătejele și multe asemenea lucruri. Ea voi să arunce acest „arsenal", dar copilul zise: „Te rog lasă-mi aceste lucruri. Toate îmi trebuiec. Toate îmi sunt de folos". Ce spune această întâmplare, decât că micuții copilași găsesc un sens adânc în toate aceste lucruri pe cari noi le socotim fără valoare? Dar faceti o încercare. Puneți-i pe copii să aleagă între o jucărie și o pereche de ciorapi spre ex. Și veți vedea, că ei aleg jucăria.

Toate amănuntele acestea vin să arate că, în viața copiilor, au valoare și lucrurile fără valoare. Ceva paradoxal: valoarea lucrurilor fără valoare. Dar cuvintele acestea exprimă, în cazul nostru, o realitate. De aceea, spre a procura copiilor adevărate bucurii, nu trebuie să calculăm mereu numai ceeace este favorabil pentru noi, ci mai ales ceeace aduce veselie, viață și bună evoluție in viața copiilor noștri. Adică, să le procurăm jucării. Pentru o viață serioasă, curat rațională este destulă vreme după 10–12 ani. Se'nțelege, că părinții înstăriți, cari pot îmbina veselul, copilărescul cu practicul – nu găsesc prea mari piedici în rezolvarea problemei de mai sus.

AȘEZĂMINTE BISERICEȘTI

Mănăstirea „Sf. Elisaveta“ din Cluj

de IOSIF E. NAGHIU

Mestovici: Magdalena

Filosoful rus, principele Serghie Trubețcoi, spune într'o operă a sa: „Noi socotim mănăstirea ca un așezământ în care învățătura Bisericii izbutește să se făurească într'un chip viu“. (Arseniev, Biserica Răsăriteană. Trad. de Ep. Tit. Simedrea, p. 9). Departe de grija cea lumească și în roua harului divin, mănăstirea e locașul sfânt de supremă formație duhovnicească, de muncă intelectuală și de realizări altruiste. În jurul mănăstirii s'a născut școala, spitalul, biblioteca, arta. În trecut, în liniștea mănăstirilor, la lumina opaițelor vremii, s'au scris primele slove românești. Acolo, în liniște de chilii, s'au scris nenumărate cărți, s'a păstrat graiul și știința românească.

În Ardeal, mănăstirile aveau acelaș rol binecuvântat. În ele ardea flacăra nestinsă a ortodoxiei și a panromânismului. În secolul al XVIII., când catolicismul austriac condus de principiul *divide et impera* – voia să catolicizeze elementul românesc din Ardeal, cetățile inexpugnabile ale rezistenței și radierii ortodoxiei erau mănăstirile. Generalul Bucow, având intuiția acestui fapt, a dat ordinul neronian al dărâmării mănăstirilor de piatră și al arderii celor de lemn.

Monahismul ortodox din Ardeal nu s'a putut reface timp îndelungat. Abia s'au putut clădi câteva mănăstiri scunde. Viața contemplativă și ascetică n'a slăbit. Cei fermecați de frumusețea vieții duhovnicești, treceau Carpații și își găseau Sionul în mănăstirile bine organizate din Moldova sau în cele din Muntenia și Oltenia.

După războiul mondial, care a făcut dreptate Bisericii ortodoxe din Ardeal, asistăm la începutul unei epoci de refacere a monahismului. Se 'naltă mănăstiri, dorite de credincioși și de autoritatea bisericească deopotrivă.

În capitala Ardealului, autoritatea bisericească și Societatea femeilor ortodoxe, au întemeiat pe strada Avram Iancu, într'o casă modestă, o mănăstire pentru călugărițe. Spoită în brun, căsuța deveni à mănăstire, arată trecătorilor, că acolo măicuțele își dedică viața lui Hristos. Sun la poartă. O măicuță îmi deschide și mă conduce la cuvioasa maică stareță Cornelia Ionescu. Înaintând pe culoarul mănăstirii, văd în fața o grădină cu pomi și cu brazi, care amintește ceva din cadrul vechilor mănăstiri, înconjurate de codrii, în cari monahii meditau.

Maica stareță îmi spune că mănăstirea a fost întemeiată în 1934. Acum are patru maice: Maica stareță, maica Sofia, maica Cornelia și maica Agapia, patru surori și câteva novice. Mănăstirea pregătește maicele pentru o operă de caritate creștină. După pregătirea duhovnicească sunt trimise la spitale, unde alină suferințele bolnavilor. Până acum au trimis patru maice la spitalul din Reghin, spital condus de un distins misionar: doctorul Eugen Nicoară.

Mănăstirea are o capelă frumos aranjată. Iconostasul donat de d-na Cantacuzino și picturile

Porumbei

donate de d-na Oţoiu, sunt de o frumuseţe rară. Privind spre dreapta, observ o eşarfă tricoloră ce împodobeşte peretele alături de icoanele artistice. Faptul îmi reaminteşte vorba înţeleaptă a lui Lucian Blaga: „În ortodoxie eticul şi etnicul se încadrează armonic în categoria organicului". Cunoscuta scriitoare, d-na Sanda I. Mateiu, a asistat odată la o liturghie oficiată în această capelă. A descris în termeni superbi, emoţia profund religioasă a acestui cadru.

Tot la etaj e dormitorul sobru şi biroul maicii stareţe. La parter e trapeza şi sala, în care maicile citesc şi învaţă. Tot acolo e şi un început de bibliotecă. Multe cărţi au fost donate de *P. S. Episcop Nicolae Colan,* protectorul mănăstirii. Maicele se ocupă şi cu lucrul de mână. Ce bine ar fi, dacă vestmintele preoţeşti şi arhiereşti s'ar face în mănăstiri. Nimeni nu poate coase mai frumos chipul lui Hristos, decât asceta dedicată lui Hristos.

DUMINICALĂ

de GH. NOVEANU

Sorb bob cu bob lumina dimineţii
Din cupe mici de trandafiri sălbateci,
Şi 'nmuguresc în mine zvonurile ceţii
Ce poartă 'n ceruri funigei ostateci.

Adorm la visul unui mugur ce învie
De dorul vieţii plină de căldură,
Şi-aidoma cu Cel din psaltichie
Spre cele 'nalte sufletul mă fură.

Mi-i dragă viaţa pentru bucuria mată
Ce-ţi dă nectarul liniştei de veci
Şi plâng la gândul c'o să cadă
Frunzişu 'n toamnă pe poteci.

Cerescul pat al cerului albastru mă îmbie
În fiecare clipă către el
Şi aş pleca, cu multă bucurie,
De-aş şti că 'n glie ctitorit-am pentru el.

A. Bourdelle: Tragedia

CÂT TE-AM CĂUTAT...

de I. V. SPIRIDON

Cât Te-am căutat, o, Doamne, în câte părţi a lumii
Şi nu erai niciunde... Căutatu-Te-am în floare,
În frunza care toamna îmbolnăvită moare
Şi'n bobul ce se'nnalţă din stoarsa vlagă-a humii...

Căutatu-Te-am în crinul mai alb ca boaba spumii,
În stânca ce semeaţă şi-împlântă vârfu'n zare,
În râul ce oftează, în codrul ce tresare,
În prieteni, în iubire, în vin, în rodul glumii...

Cătat-am în amurgul ce tremură pe creastă,
În salcia ce-mi plânge stingheră sub fereastă...
În tot şi'n toate, Doamne, căutatu-Ţi-am Fiinţa...

In răul cel mai mare, şi'n cel mai mare bine.
Tu nu erai niciunde, căci nu erai în mine.
Azi pretutindeni, Doamne, găsitu-Te-a Credinţa.

Împărăteasa în spital

de CONSTANTIN GORAN

În miez de noapte frunţile aprinse,
De febră tremură pe perne,
Şi peste feţele îngălbenite
O lună albă-argitiu-şi cerne.

Saud în vise, şoapte tremurate
Cei cari sunt sortiţi să moară
Visează case şi soţii şi mame
Şi copilaşi cu ochi de primăvară...

Dar, iată, printre paturi de durere
Stăpâna cerului răsare,
Învăluită în lumină dulce
Ea plânge lângă fiecare...

Ea rănile cu vorba le închide
Culege suferinţa toată,
Şi nimeni nu aude cum suspină
În noaptea de durere încărcată...

Ea cercetează, mângăe şi plânge
Şi trandafiri de aur pune
Pe slăbănogi, pe orbi, pe toţi bolnavii
Cu primăveri de rugăciune...

Şi'n noapte în spital, când dorm bolnavii
Împărăteasa străjueşte;
Şi rugăciunea Ei aprinde cerul
Şi tot spitalul înfloreşte.

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Dr. Ioan Mihu: SPICUIRI DIN GÂNDURILE MELE. Cu un studiu biografic de Prof. Silviu Dragomir, membru al Academiei Române. Tip. Arhidiecezană, Sibiu 1928. Pag. XLVII+496.

„Doctorul Mihu" — cum e cunoscut în deobște — a fost incontestabil una dintre cele mai proeminente figuri ale vieții publice ardelene din cele două decenii cari au precedat răsboiul întregirii noastre naționale. De aceea, publicarea postumă a „Spicuirilor" politice, culturale și economice ale ilustrului dispărut trebue socotită ca un omagiu adus celui ce a fost ctitorul atâtor așezăminte de folos obștesc, dar și ca o faptă de înaltă semnificație pedagogică și națională.

Voluminoasa lucrare dată la lumină de Arhiepiscopia Sibiului cuprinde în primele câteva zeci de pagini o amplă și luminoasă expunere a vieții și personalității lui Dr. Ioan Mihu, expunere datorită învățatului profesor universitar și academician Silviu Dragomir. N. C.

Grigore Popa: STILURI DE VIAȚĂ. Ed. „Cărțile vieții". Tip. Eparhiei ort. rom. Cluj 1937. Pag. 137. Lei 45·—.

Sunt adunate în volum frumoasele eseuri ale d-lui Grigore Popa despre sufletul popoarelor, apărute în paginile acestei reviste. S'a pus — în felul acesta — la îndemâna iubitorilor de lecturi folositoare un mijloc de a pătrunde până la izvoarele tainice, din cari țâsnește opera de cultură a omenirii.

Scrise cu entusiasm și admirație, aceste eseuri trezesc admirație pentru râvna cu care națiunile urmăresc desăvârșirea. Rând pe rând se perindă în fața noastră idealurile desprinse din lumea veciniciei, cari călăuzesc națiunile în munca de creație.

Fiecare națiune apare ca un centru de cristalizare al aspirațiunilor omenești; câte națiuni, tot atâtea varietăți ale frumuseții spirituale infinite; toate națiunile la un loc: un armonios cor de preamărire a lui Dumnezeu. Căci bogățiile infinite, comorile inepuizabile ce le reprezintă sufletul națiunilor, specificul lor etnic, sunt o minunată integrare de forțe, menită să asigure frumuseța vieții pentru omenirea întreagă.

Cartea d-lui Grigore Popa, dela care nădăjduim încă multe lucruri frumoase, e un buchet de flori cules din splendida grădină a lui Dumnezeu.

Pr. I. GORON.

Onisifor Ghibu: REVIZIONISMUL ROMÂNESC, CA RĂSPUNS LA PROVOCĂRILE REVIZIONISMULUI UNGAR. București, Cartea Românească, 1937, în 8°, 12 p.

Broșura aceasta e un extras din volumul omagial oferit dlui Constantin Kirițescu. Titlul pare paradoxal. El vrea să însemne că drept răspuns la acțiunea revizionistă maghiară, trebue să opunem un alt revizionism — al coordonatelor noastre bisericești, sociale și politice. Adânc cunoscător al problemelor românești, d-l prof. univ. Onisifor Ghibu propune următoarele: 1. revizuirea incetățenirilor făcute după 1919; 2. revizuirea reformei agrare (mai ales în ce privește granița de vest); 3. revizuirea legii învățământului particular; 4. revizuirea legii pentru regimul general al cultelor; 5. denunțarea concordatului, care nici n'a fost aprobat de corpurile legiuitoare, și votarea unei legi a cultelor. Din aceste măsuri de la punctul 5, ar urma în primul rând unificarea celor două confesiuni românești într'o singură biserică românească creștină ortodoxă. S'ar face ordine și în ce privește cultele din țară, cari n'ar mai fi la discreția influențelor străine, ci ar fi conduse în spirit românesc. Broșura d-lui O. Ghibu e bogată în sugestii și observații prețioase.

IOSIF E. NAGHIU

Grigore Nandriș: AUREL C. POPOVICI (1863—1917). Cu „O mărturie" de *S. Mehedinți.* Cernăuți 1937.

Viața marelui patriot și precursor al naționalismului contimporan, A. C. Popovici, întruchipează aceeaș tragică măreție, ca și viața marelui Bălcescu. Viață sbuciumată de idealuri mari, lupte, călătorii, scrieri ideologice și de propagandă, temnițe și exiluri, sărăcie și în fine moartea prematură — Bălcescu la Palermo și A. C. Popovici la Geneva.

Sub aceste aspecte, conferința d-lui Grigore Nandriș ne înfățișează sintetic viața și doctrina naționalistă alui A. C. Popovici, bazate și una și alta pe numeroase texte alese din scrierile lui.

Lucrare bună de cetit și răspândit. Il. V. F.

Coriolan Petranu: „BEGRIFF UND ERFORSCHUNG DER NATIONALEN KUNST", Sonderdruck aus den südostdeutschen Forschungen Bd. II. 1937. München 1937.

Concepția și cercetarea artei naționale vine tocmai la timp.

Azi, când ideea și conștiința națională cuceresc teren tot mai larg și prind rădăcini tot mai

adânci în sufletul neamurilor, este natural ca ele să răscolească în calea lor de cucerire toate unghiurile particularităților etnice, să evidențieze calitățile și caracteristicele naționale ce le despart. Desigur, ele sunt multe și de diferită natură, dacă luăm un neam în integritatea vitalității și manifestațiilor sale multiple. Dar toate izvorăsc din acel specific spiritual, care-i dă ființa și conștiința vitalității.

Iar arta națională, ca o emanație directă a acestui specific, ocupă un loc de primul rang și importanță în mijlocul lor.

Ea este un dar, înfiripat și însuflețit din acest specific diriguit de felul de a vedea, gândi și simți unitar. Și extinderea ei nu se poate mărgini în cuprinsul unor granițe de Stat, cum nici punctul ei de greutate nu se poate așeza în națiunea politică, ci dincolo și peste ele, în ființa și unitatea etnică a neamului, legat indisolubil prin elementele comune de limbă, credință, tradiție și literatură.

Cel mai puternic exemplu ni-l oferă istoria trecutului nostru, în care deasupra tuturor impedimentelor și vicisitudinilor, un neam împărțit a păstrat aceiași pulsație de înrudire și contopire prin sânge, comunicând mai mult prin intermediul comoarei produselor sale artistice, păstrate și imprumutate.

O adâncire în lucrarea aceasta le dă o strălucire nouă și le mărește valoarea parțial cunoscută de noi. Totodată zădărnicește orice încercare de înstrăinare și înglobare meșteșugită în lada comună a națiunei politice a vecinilor. Cu atât mai mult, când ea cu dovezile ei bazate și solide, a fost prezentată și citită la congresul XIV-lea internațional de istoria artelor din Bern, ținut la 5 Septemvrie 1936 de autor, ca reprezentant român.

Valoarea ei o apreciază în deajuns faptul că a fost editată de o instituție de cercetări științifice din Germania, înregistrându-o între valoroasele ei lucrări.

V. MATEIU

Pr. C. Dron: ORDINEA CREȘTINĂ ÎN LUME. București, Tip. Modernă. 1937, în 8^0, 38 p.

Această broșură cuprinde o conferință ținută în 11 August 1937, la Universitatea populară „*N. Iorga*“ din Vălenii-de-Munte. În fața comunismului care vrea să creeze o ordine nouă în lume, păr. C. Dron demonstrează că cea mai superioară ordine în lume e aceea pe care o dă creștinismul.

În epoca modernă se încearcă instalarea unei noi ordine în lume – a ordinei comuniste. Teoriile comuniste sunt însă alogice și anticreștine. Creștinismul nu condamnă proprietatea. Cere însă proprietarului ca bunul său să-l facă folositor și obștei din care face parte. Proprietatea particulară e un drept natural al omului. El nu poate trăi decât posedând în plină proprietate lucrurile necesare existenței sale.

În faza primitivă a umanității n'a existat proprietate privată din cauza vieții patriarhale a numărului redus al locuitorilor și a trebuințelor simple. Complicarea vieții social-economice a dus la proprietatea privată, care e un rezultat al evoluției naturale a omenirii.

Conferențiarul trece la problema familiei. Ea se întemeiază pe legea naturală și dumnezeiască. Numai prin ea se poate realiza viața normală și ordonată a societății. Între membri trebue să fie bună înțelegere. Exagerarea autorității oricărei părți, are ca urmare distrugerea familiei. A fost o greșală puterea absolută a bărbatului în antichitate, dupăcum e o greșală și feminismul de azi (care scoate pe femee din rolul ei de mamă și educatoare).

Ordinea creștină se realizează în lume prin state. Statul e de origine divină. La baza lui stă principiul autorității – „căci nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite“ (Romani, XIII, 1). În stat, ordinea creștină vrea *domnia virtuții.*

Conferința păr. C. Dron e material documentar sistematic și interesant, pentru sociologia creștină ortodoxă.

IOSIF E. NAGHIU

René Hubert: CREDINȚA MORALĂ ȘI NORMA JURIDICĂ. Studiu asupra câtorva fapte caracteristice de diferențiere juridică. Tradus de Const. Neicu Calotescu. Cluj, Cartea Românească, 1937, în 8^0, 51 p.

Decanul Facultății de Litere dela Lille, dl René Hubert scrie un substanțial esseu de filosofia dreptului, pe care dl Calotescu îl traduce frumos în românește. Dl René Hubert e adept al tomismului. Teza susținută în această carte se poate formula astfel: Norma morală precede norma juridică. Ultima e transpunerea primei pe plan social. Forma primitivă de organizare e bazată pe norma religioasă. Mai târziu ea servește ca bază normei juridice. „Într'adevăr, linia de demarcație între sancțiunea juridică și sancțiunea morală, este poate mai puțin limpede decât s'ar părea la prima vedere. Dacă această diferență apare mai accentuată la societățile evoluate, cu coduri și tribunale, ea dispare cu totul la formele primitive ale grupărilor omenești.“

IOSIF E. NAGHIU

„REVUE DE TRANSYLVANIE“, excelenta revistă ce apare la Cluj sub direcția d-lui *Prof. Silviu Dragomir*, ne aduce în ultimul său număr

„Bibliografia Transilvaniei române“, întocmită de eminentul specialist d-l *I. Crăciun,* conferențiar la universitatea din Cluj.

Lucrarea voluminoasă (366 pagini) prezintă o importanță excepțională, deoarece pune la dispoziția cercurilor din străinătate întreg complexul de chestiuni privitoare la Transilvania, care au fost tratate și publicate între anii 1916-1936.

În afară de materialul istoric propriu zis, bibliografia cuprinde și științele auxiliare istorice și o bogată informație asupra tuturor produselor literare, care au o legătură cu viața Ardealului: clasele sociale, politica, chestia agrară, biserica, armata, artele și muzeele, viața economică, dreptul, etnografia, demografia, literatura și filologia, medicina, folklorul, presa, teatrul și muzica. Cele 4056 titluri de cărți și articole sunt orânduite sistematic, după metoda ce se aplică și aiurea în asemenea lucrări. Un tablou al periodicelor, un indice de autori, un indice de nume și o tablă de materii, alcătuite toate cu grijă, complectează admirabila lucrare bibliografică a Ardealului românesc.

Cu acest număr se încheie tomul al treilea al revistei dela Cluj, care ne-a dat un așa de bogat și prețios material potrivit a combate propaganda dușmană.

T. N.

CE S'A ÎNTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTĂ?

La noi

Figuri clujene: D. S. Dragomir, ministru de Stat

SE LINIȘTESC APELE. Adversitățile sgomotease cu cari a fost întâmpinat noul guvern îndată după instalarea lui la cârma țării, au amuțit. Cluburile încep să-și dea seama că protestele sunt deplasate și că, oricum, guvernarea de față trebuie lăsată să-și încerce puterile.

Al doilea atac încercat mai ales pe la spate, l-au constituit svonurile ultimelor ziare. Ca din senin s'au pornit o furtună de șoapte, un vârtej de știri anapoda în ce privește situația guvernului. Lupta cu svonurile ar fi fost lipsită de seriozitate. Minciunile mor din propria lor inițiativă. Valul de svonuri a trecut mai departe, fără ecouri în opinia publică sănătoasă, iar interviewurile M. S. Regelui au pus punct nedumeririlor. Țara și-a dat seama că se află în fața unei radicale schimbări politice și s'a încolonat cu entusiasm în rândurile ostașilor muncii creiatoare.

Acum s'au potolit și temerile cari se manifestau fără niciun temeiu din străinătate.

Primele știri răspândite peste graniță de agențiile judaice de presă, înfățișau situația din România ca pe un cataclism politic și toți comis voiajorii alarmismului internațional, preziceau o promptă rupere de alianțe, o desfacere din sistemul diplomatic trecut și mai ales, o lovitură care s'ar da păcii europene. Jalbele lui Israel s'au auzit până departe, s'au schițat par'că discrete gesturi de îngrijorare, câteva plutoane de gazetari străini s'au grăbit să ne viziteze și astăzi, după vizitele liniștitoare ale d-lui Istrate Micescu, ministrul nostru de externe, Europa s'a potolit, dându-și seama că se află în fața unui guvern care exprimă exact orientarea politică a țării, un guvern care se bucură de întreaga încredere a Suveranului.

T. N.

NOI ALEGERI PARLAMENTARE. Corpurile legiuitoare alese de curând au fost disolvate printr'un Decret Regal. La începutul lunei Martie corpul electoral va avea prilejul să-și spună din nou cuvântul în ceeace privește caracterul regimului pe care-l dorește.

Ca revistă creștină ne bucurăm că guvernul țării a fixat noua consultare populară pe o dată care nu întră în Postul sfintelor Paști. Așa se și cuvine, ca acest timp să fie ferit de frământări și preocupări prea terestre și să fie lăsat îndeletnicirilor strâns legate de purificarea și mântuirea sufletului.

O singură dorință creștinească am mai avea: Partidele politice cari vor pleca în campanie elec-

Figuri clujene: D. Dr. S. Bornemisa, subsecretar de Stat

torală să-și întocmească întrunirile duminicale de așa fel, ca să nu tulbure participarea credincioșilor la Sf. Liturghie. Ba mai mult: ar fi osebit de frumos ca chiar electorii să-și facă o datorie din participarea la sf. slujbă. Covârșiți de atmosfera curată din fața sfântului altar, și-ar mai revizui, poate, anumite simțăminte, judecăți și metode de luptă. Ar fi un câștig și pentru mântuirea lor sufletească și pentru obrazul... alegerilor.

RADIO-CLUJ. O seamă de personalități proeminente ale vieții culturale din Cluj, în frunte cu distinsul profesor universitar C. Marinescu, au reluat acțiunea pentru înființarea unui post de emisiune radiofonică în capitala Ardealului.

Problema nu e nouă. De aceea am și spus că a fost *reluată*. Intr'adevăr chestiunea a mai preocupat acum câțiva ani — și încă destul de intens — cercurile culturale și autoritățile clujene. Se ajunsese chiar așa de departe, că Primăria Clujului cedase o casă menită să adăpostească noua instituție. Mai trebuiau doar câteva milioane și treaba era gata. Aceste milioane însă n'au fost date de guvernul de-atunci, pe motiv că Chișinăul Basarabiei ar avea prioritate față de Cluj când e vorba de înființarea unui nou post de emisiune.

Nime nu poate fi împotriva înființării unui asemenea post la Chișinău. Asta va fi însă numai un post de transmisiune, fiindcă — dece n'am spune-o? — capitala provinciei de peste Prut n'are putința de a-și alcătui programe radiofonice proprii.

Putința asta o îmbie numai Clujul prin marele număr al personalităților și instituțiilor culturale de care dispune ca nici un alt oraș din țară — afară de București.

Sperăm că noul guvern va acorda atenția cuvenită acestei probleme și-i va da soluția pe care o reclamă interesele culturale și naționale ale țării.

SINOD ECUMENIC ÎN ROMÂNIA? Se anunță un eveniment bisericesc de-adreptul sensațional. Se spune anume că e vorba să se țină un sinod ecumenic al Bisericii ortodoxe in țara noastră. Ar fi al doilea sinod ecumenic ținut pe pământ românesc. România fiind astăzi cea mai mare țară ortodoxă (exceptând Rusia dominată de bolșevici) este chemată în chip firesc să ia inițiativa unui asemenea Sinod și să-și reclame osebita cinste de a-l găzdui.

Evenimentul e de o importanță covârșitoare. De aceea și are nevoe de-o temeinică și îndelungată pregătire. Ea se va putea face însă de către Sf. Sinod

I. P. S. S. Patriarhul Miron

al Bisericii ortodoxe române, de acord cu căpeteniile legiuite ale celorlalte Biserici dreptmăritoare.

PRESA UNIATĂ. Revista noastră s'a ferit de polemici. Nu s'a luat la harță cu nici una dintre surori. Asta nu înseamnează că ceice se ostenesc întru alcătuirea „Vieții Ilustrate" nu urmăresc presa și îndeosebi presa uniată — atâta câtă e... că-i tare puțină și la pagini și la suflet.

Oricine ispitește coloanele firave ale celor câteva foi provinciale ale fraților noștri din cealaltă strană, rămâne îndurerat și indignat de preocupările negative ale lor. Pentru „Unirea" dela Blaj — de-o pildă — Biserica ortodoxă română continuă să fie o biserică greco-bulgară, iar înființarea Episcopiei ortodoxe a Maramureșului continuă să fie „o crimă" (cuvântul e al Părintelui episcop A. Russu din Baia Mare). Cam aceeaș ținută o vădește și leiborganul catolic al familiei Frollo din București, care nu uită în nici un număr să ne invite a ne uni în credință cu călăii noștri de ieri.

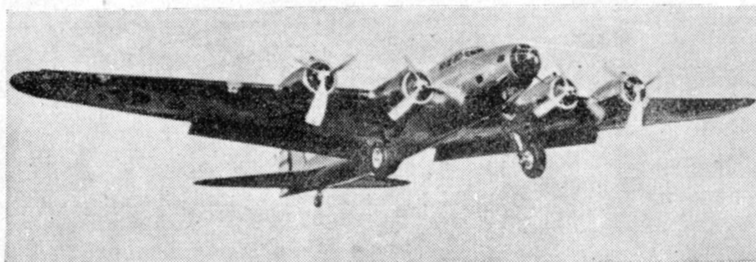
Credeam că cel puțin revista „Agru", care apare la Cluj (nu la Blaj!) își va impune o anumită doză de bun simț. Dacă nu de altceva, dar fiindcă redacția ei e în vecinătatea Universității... Ți-ai găsit-o. Tot în dunga Părintelui

Petrică Lazar: Se face curățenie

episcop Russu trage clopotu și ea. Noua noastră episcopie din nordul Ardealului înseamnează pentru monitorul Acțiunii catolice din România un *tăvălug bizantin* la fel de pustiitor cu tăvălugul jidovesc.

Acum noi ce să spunem la toate acestea decât bătrâneasca vorbă: Săracu Ștefan Vodă, unde-i, să-i vadă!

Un avion uriaș cu patru motoare

La alții

VIZITELE D-LUI MINISTRU I. MICESCU. Abia instalat la departamentul afacerilor externe ale României, dl ministru I. Micescu a fost nevoit să plece la Geneva pentru a participa la ședințele Consiliului Societății Națiunilor. Cum d-sa avea să reprezinte în înaltul for genevez nu numai interesele țării noastre, ci ale întregii Mice Antante, trecând pe la Praga și Belgrad a avut importante întrevederi cu conducătorii politici ai celor două state amice și aliate. Ministrul nostru de externe s'a folosit și de prilejul acestei călătorii pentru a risipi îndoiala unor țări din apus cu privire la linia politicei noastre externe, îndoială semănată în special de agenții jidovismului în plină panică.

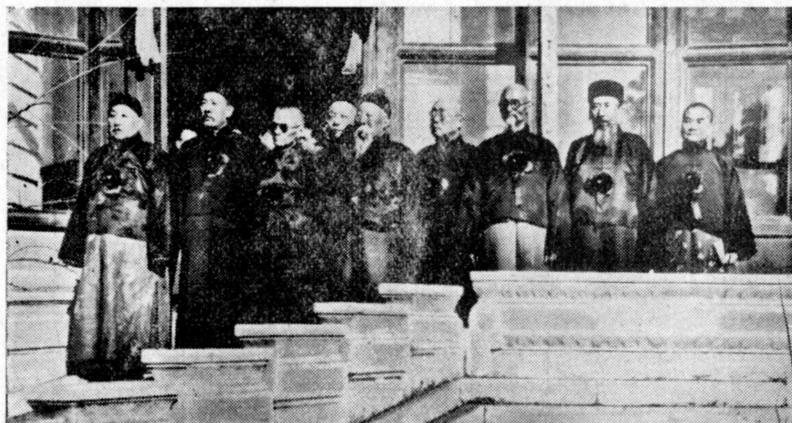
Intrevederea dintre D. I. Micescu și K. Krofta

RĂSBOIUL CHINO-JAPONEZ. Ajutoarele sosite din Rusia sovietică pe seama trupelor chineze n'au folosit prea mult. Oștile Micadoului și-au continuat înaintarea ocupând – deși nu fără eforturi și jertfe mari – o nouă serie de sate și orașe și silind forțele mareșalului Ciang-Kai-Sec să se retragă spre sud. Simultan cu operațiile militare Japonezii își organizează terenul cucerit și imbie adversarului – pace. Cât de fierbinte dorește Japonia această pace și cât de mult ține ea să... nu supere pe Chinezi cu nimic, o dovedește și faptul, că nici până astăzi n'a declarat răsboi adversarului, pe care totuși îl bate de-i merge colbul. Și-a retras ambasadorul dela Hankeu, dar a prevenit întreg mapamondul, nu care cumva să-i interpreteze acest gest în înțelesul unei ruperi a legăturilor diplomatice cu China, cu care, în definitiv, ea, adecă Japonia, vrea să trăiască în bună înțelegere... după ce-i va pune un guvern care să asculte de Tokio, nu de Moscova.

Acum, cât va dura această farsă a Japoniei, nu se știe. Deocamdată Japonia face exact ceeace vrea; fiindcă deocamdată n'o supără nimeni.

RĂSBOIUL CIVIL DIN SPANIA. Nici frigul iernii n'a fost în stare să domolească înverșunarea luptelor din Spania. Cumplitul măcel dela Teruel a continuat și în Ianuarie. Orașul care ajunsese în stăpânirea trupelor guvernamentale a fost recucerit de forțele naționaliste printr'o rupere de front și o învăluire a inamicului. Victoria a fost vestită la radio de însuși generalul Franco.

Pentruca cineva să-și poată da seama de marea mulțime a jertfelor cerute de crâncena învolburare dela Teruel, amintim că după comunicatele oficiale numai în două zile consecutive au pierit

Guvernul provizor din Nanking

peste 20.000 de oameni, majoritatea, firește, din partea roșilor.

Se anunță că naționaliștii pregătesc o mare ofensivă împotriva Madridului.

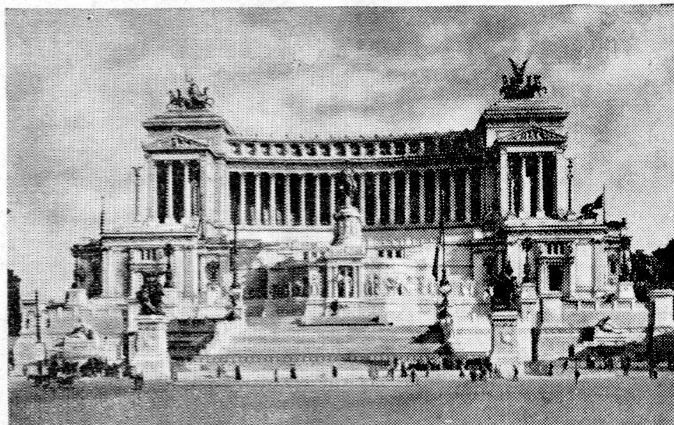
NUNTA PRINCIARĂ DIN ATENA. Capitala Greciei a fost de curând teatrul unor impresionante festivități prilejuite de căsătoria Principelui Paul, moștenitorul trocesc, cu Principesa Frederica-Margareta de Brunschwik, nepoata fostului Kaiser Wilhelm II al Germaniei. Marele praznic a fost cinstit cu prezența mai multor reprezentanți ai diferitelor Case domnitoare. M. Sa Regele Carol II al României a fost reprezentat prin Măria Sa Mihai, Marele Voevod de Alba-Iulia.

Scumpul nostru Vlăstar regesc a fost și de astădată obiectul celor mai calde atențiuni și simpatii ale Curții ca și ale întregii obștii grecești. Presa elenă l-a consacrat o serie de articole, elogiind frumoasele însușiri ale Celui ce este bucuria de azi și mândria de mâine a României.

1500 ROMÂNI AU VIZITAT ITALIA. S'au împlinit de curând 2000 de ani dela naștera Împăratului August. Această importantă aniversare cade tocmai într'un timp, când imperiul italian zidit

Tinăra pereche princiară

Roma: Monumentul Victor Emanuel II

de Ducele Mussolini este în plină strălucire. De sigur și această împrejurare a îndemnat pe d. M. Manoilescu să organizeze pelerinajul impunător al celor peste 1500 de

Impăratul August

Români cari au vizitat în prima parte a lunii trecute Roma și alte câteva cetăți ale Italiei fasciste.

Excursioniștii au petrecut de sigur clipe de profundă emoție, când au văzut atâtea vestigii ale vechii și strălucitei civilizații romane. Dar tot atât de profundă trebue să le fi fost admirația față de impresionantele realizări ale regimului fascist.

În cetatea împărătească a obârșiei noastre pelerinii români au fost primiți cu toată dragostea. Fiindcă până și puștii din „Balilla" aflaseră că și 'n țara noastră suflă vântul biruinții naționale.

AL DOILEA GUVERN CHAUTEMPS. Din pricina unui conflict parlamentar între șeful comunist Ramette și d. Chautemps, acesta a prezentat d-lui președinte al Republicii franceze demisia cabinetului. După consultările îndătinate, d. Lebrun a însărcinat pe d. L. Blum cu alcătuirea noului guvern. Acesta însă nu și-a putut asigura suficiente colaborări, așa că celce a isbutit să adune noua echipă ministerială franceză a fost tot d. Chautemps.

Cabinetul d-sale se sprijină tot pe partidele frontului popular. Totuși, faptul că noul guvern nu cuprinde nici un ministru comunist poate fi interpretat în sensul unei ușoare deplasări a regimului spre centru.

Al doilea guvern Chautemps pare mai unitar și mai burghez decât primul. Întreita lui misiune este să creieze în domeniul politic o destindere, să apere în domeniul financiar, valoarea francului și să statornicească în domeniul social-economic mai multă rânduială, înlăturând conflictele de muncă și prevenind grevele cari au adus în ultimul timp atâtea pagube morale și materiale țării.

Se crede că noul guvern al Franței își va putea împlini înalta și patriotica sa misiune. Pe deoparte fiindcă el e destul de bine privit în străinătate; pe de alta fiindcă a fost în stare să-și alcătuiască în parlament o majoritate deadreptul covârșitoare.

DELA LUME ADUNATE

Viaţa veselă

ÎN AMERICA

În America un negru e adus în faţa judecătorului.

— Cine te-a adus aici?

— Doi poliţişti.

— Bine înţeles, dar nu întreb asta... Desigur beţia.

Negrul se gândeşte un moment, apoi răspunde:

— Tocmai aşa e: Cei doi poliţişti erau beţi.

CELEBRITATE

— Mi-au trebuit 10 ani ca să mă coving că nu ştiu să scriu.

— Şi atunci v'aţi apucat de altceva?

— O, nu! Atunci ajunsesem celebritate.

INVIDIOSUL

— Ştii ce invidios e tipul acesta? E gelos şi de soldatul necunoscut.

— Cum asta?

— Da. Îşi spune: Pentru ce el şi nu eu? La urma urmei sunt tot atât de necunoscut ca şi dânsul.

LA PRĂVĂLIE

— M'ai asigurat că mănuşile pe cari le-am cumpărat alaltăeri o să le am doi ani.

— Ei bine?

— Le-am perdut.

DATORNIC GENTIL

— Domnule, nu pot venì toate zilele să vă cer să-mi achitaţi factura.

— Bine... Ia să vedem... Joia iţi convine? Atunci... vino toate Joile!

SERGENTUL DEŞTEPT

Un cetăţean cu chef, se prinde de un felinar să nu cadă. Un vardist îi face morală:

— Nu ţi-e ruşine, domnule? Eşti însurat?

— Nu...

— Bine! Norocul femeii d-tale!

ÎNTRE COLEGI

Ionescu: Ai auzit Popescule, că Itulescu a fost numit docent? Dar te rog să fii liniştit, căci eu n'am să-i zic niciodată dle profesor acestui dobitoc patentat. Asta ar fi culmea! Să dai şi unui asemenea măgar titlul de profesor!

Popescu: Bine, bine, dar cum ai să-i spui?

Ionescu: Simplu de tot: d-le coleg!

LA RESTAURANT

— Chelner, uite la puiul ăsta, nu-i decât pielea şi oasele.

— Poate doriţi şi penele?

*

— Nu face multe parale vinul ăsta.

— Se vede că n'aţi cerut încă plata.

*

Eu niciodată nu mânânc tocătură acasă, pentrucă ştiu ce e într'ânsa şi niciodată la restaurant, pentrucă nu ştiu ce e într'ânsa.

*

— Chelner, îmi pui la socoteală 20 Lei electricitate, şi nici nu aveţi lumină electrică la hotel.

— E pentru ca să o instalăm.

*

— Chelner, o scobitoare.

— Sunt toate ocupate, domnule.

*

La plată:

— Domnule, suta asta ne e bună.

— Adecă D-ta crezi, că mâncarea D-tale a fost bună?

*

Un client obişnuit chelnerului:

— Chelner, s'a schimbat directorul aici?

— Da, domnule.

— Celalalt a fost dat afară?

— O nu, domnule, a fost bolnav.

— Da? Şi de ce suferea?

— Nu ştiu, domnule. Tot ce ştiu e, că doctorul i-a ordonat, ca să nu mânânce aici.

CAPRICIILE VIEŢII

— Ştiţi cari sunt cele două secrete cu ajutorul cărora poţi să ajungi departe în viaţă?

— Iezuitul Rotschild spunea că omenia şi iscusinţa.

— Omenia constă în aceea, ca să-ţi îndeplineşti cu punctuozitate obligaţiile

— Iar iscusinţa — veţi întreba Dvoastră...

— Iscusinţa constă în precauţia de a nu-ţi complica viaţa cu obligaţii!

RĂSPUNS POTRIVIT

Pe o cărare îngustă se întâlneşte un filosof cu un îmbogăţit de răsboi infumurat.

— Treci la o parte nătărăule – zise îmbogăţitul către filosof, căci eu nu ocolesc măgarii...

— Poftiţi de treceţi – răspunse liniştit filosoful – eu totdeauna îi ocolesc...

Bibliografie

— *Gr. Popa: L'Actualité de Pascal.* Extrait des „Mélanges de l'Ecole Roumanie en France", Paris, 1937. Pag. 101.

— *Dr. Vasile Bologa: Colinde poporale din Ardeal.* Sibiu, 1937. Pag. 97. Lei 25.

— *Ierom. Dionisie I. Udişteanu: Episcopia Huşilor.* Inscripţii şi însemnări. Cernica, 1938. Pag. 32. Lei 20.

Acelaş: Seminarul Monahal, studiu istoric şi anexe. Cernica, 1937. Pag. 96+LVIII. Lei 80.

Acelaş: Ogorul înţelenit. Cernica, 1936. Pag. 130. Lei 50.

— *Prof. Dr. E. Ţeposu, I. Danicico şi P. Bruda: Litiaza urinară* şi repartiţia ei geografică în România (cu 26 clişee). „Scrisul Românesc" Craiova, 1937. Pag. 98.

— *Dr. Octavian O. Ghibu: Concernul Vereinigte Stahlwerke A. G.* în cadrul industriei siderurgice germane. Bucureşti, 1937. Pag. 331. Lei 350.

— *Vintilă Petrescu-Vrancea: Sbucium.* Poezii. Bucureşti, 1937. Pag. 62. Lei 20.

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

o-o

Pentru abonați

Dacă nu găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

o-o

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D=Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

---o-o---

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. - Manuscrisele nepublicate nu se inapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.